

USTAVA V JAVNI RAZPRAVI

V ospredju človek - proizvajalec in ustvarjalec

20. in 21. septembra sta v Beogradu zasedala Zvezna ljudska skupščina in Zvezni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije, ki sta na skupni seji pod predsedstvom predsednika Republike Josipa Broza-Tita, obravnavala predosnutek ustave Federativne socialistične republike Jugoslavije. V razpravi po ekspoziciji in obrazložitvi predosnutka nove ustave, ki ga je podal podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in iz katerega posreduje našim bralcem nekatere najznačilnejše ugotovitve, je sodelovalo 27 ljudskih poslancev in članov Zveznega odbora SZDLJ. Po občinskem statutu, o katerem smo obširno poročali že v prejšnji številki in zdaj po zasedanju obeh najvišjih državnih družbenih teles, sta tako statut kot tudi predosnutek nove ustave dana v širšo razpravo vsem prebivalcem. Na našem področju so nekatere krajevne skupnosti že razpravljale in obravnavale občinski statut in dale nanj svoje pripombe, statutu in njegovi razpravi pa se je te dni pridružil še predosnutek nove ustave, ki ga bodo morali občani obravnavati čimprej in kot kaže bo tekla razprava o njem prav na bližnjih zborih volivcev. Tako sta prav v tem času v javni razpravi dva izredno pomembna družbena dokumenta, ki označujeta novo pot v graditvi socialističnih družbenih odnosov in človeka, ki predstavlja kot neposredni proizvajalec in upravljalec izhodišče temeljne listine v našem družbenem dogajanju.

Temeljna značilnost ustavnega predosnutka je, da ni ustava države, temveč ustava družbe. Ta ustava polaga temelje ne samo političnim, marveč tudi vsem družbenim odnosom. Poglavitna osnovna načela ustave določajo temeljne družbeno-ekonomske in politične odnose ter dajejo smer in perspektivo za nadaljnje gibanje družbe. Glavno mesto v ustavi pripada človeku in njegovim družbenim odnosom, medtem ko je državni mehanizem postavljen kot sredstvo njegove zavestne politične akcije. Zato določajo poglavitna načela osnovni položaj delovnega človeka v družbi, normativni del pa vsebuje pravice, s katerimi si človek lahko zagotovi takšen položaj. Razen temeljnih načel, ki so principialni del ustave, vsebuje le-ta v prvem delu še družbeno-politično ureditev, v drugem delu organizacijsko shemo federacije in v zadnjem delu še prehodne in zaključne določbe.

Po besedah tov. Kardelja, naj nova ustava izrazi in utrdi vse tiste odnose, ki so bili v praksi preverjeni kot trajnejša progresivna osnova družbenega življenja in z okrepitevijo takšnih odnosov hkrati določi tudi smernice za

nadaljnji razvoj družbe. V prvem poglavju, ko govori o vzrokih, čemu je nastala nova ustava, pravi Edvard Kardelj v svojem ekspoziciji: „Naravno in progresivno je, da socialistična družba, ki se zelo naglo razvija, relativno hitreje spreminja tudi svoje družbeno-ekonomske in politične oblike. Na ta način si takšna napredna družba išče ustrezna politična sredstva, da bi se čim hitreje razvila iz svojih lastnih družbeno-ekonomskih osnov.“ Prav v tem pogledu pa ima lahko pomembno vlogo ustava socialistične države, je poudaril v nadaljevanju Edvard Kardelj in nadaljeval: „Kot temeljni okvir in predvsem še zakon za celotno družbeno izgradnjo in delovanje za uresničenje najbolj naprednih teženj socialistične družbe daje ustava mladi socialistični družbi večjo stabilnost in pa usmerjenost v njeni izgradnji v določenem obdobju, pri tem pa ohrani tudi ustrezna sredstva revolucionarne prisiljenosti, dokler so ta potrebna, hkrati pa zagotavlja potrebni demokratizem in svobodo akcije za vse faktorje socialističnega napredka in doslednost v njihovi dolgoletni socialistični orientaciji. Posebnega pomena

je ustava za takšno vel narodov obsegajočo deželo, kakršna je naša. Z dolgoročnim ustavnim stabiliziranjem odnosov med našimi narodi v duhu njihove enakopravnosti in samostojnosti gradimo najmočnejši jez proti spodkopavanju Titove politike bratstva in enotnosti, ki je temelj naše socialistične federacije in vzpodbuja vse napredne težnje materialnega in moralno-političnega zedinjenja. Zavest o skupnih interesih in socialistični internacionalizem sta najboljši cement enotnosti v socialistični federaciji. Ustava je eno najvažnejših sredstev, s katerimi zagotavljamo prav takšno osnovo in orientacijo v odnosih med narodi.“

Zatem ko se je dalj časa zadržal pri obravnavanju in vlogi družbene strukture in vlogi nove ustave, je tov. Kardelj poudaril: „V tem smislu,“ je dejal Edvard Kardelj, „predosnutek no-

ve ustave ne izhaja od države kot za zmeraj dane in nespremenljive investicije, ki neomejeno vlada nad državno lastnino in naj „reže kruh“ državljanom, ampak popolnoma narobe, kot je ob neki priložnosti dejal tov. Tito — od človeka, to je od človeka, ki je spričo družbene lastnine sredstev za proizvodnjo in družbenega samoupravljanja začel čedalje bolj postajati sam svoje sreče kovač. Predosnutek izhaja od položaja človeka, njegove vloge, dolžnosti in odgovornosti v delu in v ustvarjanju ter delitvi, od družbeno-ekonomskih odnosov, ki se ustvarjajo v takšnih pogojih, ter do materialnega in moralnega interesa človeka, da nenehno izboljšuje te odnose in njihovo materialno osnovo. Nadalje izhaja predosnutek ustave od vloge, položaja in odgovornosti organov družbenega samoupravljanja, v katerem izhaja interes človeka z delovnega mesta najbolj neposredno do izraza, in to hkrati tako kot individualni interes kakor tudi skupni interes delovnega kolek-

Nadaljevanje na 2. strani

PRISRČEN SPREJEM PREDSEDNIKA VRHOVNEGA SOVJETA
ZSSR LEONIDA BREŽNJEVA

Predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Zveze sovjetskih socialističnih republik Leonid Iljič Brežnev s soprogo Viktorijo in s svojim spremstvom je pretekli teden potoval tudi skozi kraje v naši občini, kjer so ga prebivalci nadvse pristrčno pozdravili in mu zaželeli dobrodošlico v naši sredi. Na vsej poti od Brionov prek Postojne, kjer si je ogledal znamenitosti Postojnske jame, do Ljubljane, so ga ljudje nadvse pristrčno sprejeli, kar velja še posebej za Brezovico in Borovnico in vse kraje od Logatca, koder je vodila pot visokega sovjetskega državnika, do glavnega slovenskega mesta. Mnogične in družbene organizacije naše občine, so mu izkazale še prav posebno čast, saj se je ob cesti, ki je vodila visoke sovjetske goste skozi naselja in kraje viške občine, zbrala skorajda nepregledna množica ljudi, ki je z zastavicami in cvetjem pristrčno pozdravila uglednega gosta in iskrenega prijatelja naših narodov. Še posebno svečan sprejem je predsednik Brežnev doživel na križišču med Tržaško in Aškerčevo cesto, kjer so ga pozdravili med drugimi tudi naši najmlajši, ki so ta dan slavili svoj jubilej — 20-letnico pionirske organizacije.

Tudi naslednji dan, ko je predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Brežnev, odhajal iz slovenske metropole proti Zagrebu, so ga ljudje navdušeno pozdravili in mu zaželeli prijetno bivanje med nami in na tej veličastni manifestaciji izrazili iskrene simpatije in pozdrave prijateljskim sovjetskim narodom.

Seja IO ObO SZDL

KRAJEVNE ORGANIZACIJE NAJ POSTANEJO ODLOČEN ČINITELJ V DRUŽBENEM ŽIVLJENJU NA PODEŽELJU

V torek, 18. septembra je bila v prostorih ObO SZDL razširjena seja Izvršnega odbora Občinskega odbora Socialistične zveze Ljubljana-Vič-Rudnik. Na seji so mimo razprave okrog poročila o poteku priprav na pravkar končane volitve v skupnosti zavarovancev, poslušali člani IO tudi krajši prikaz organizacijsko-kadrovskih vprašanj, ki so se in se še vedno porajajo v delu krajevnih organizacij Socialistične zveze na našem področju. Referat o nekaterih najvažnejših organizacijsko-kadrovskih spremembah je podal Dušan Mole, sekretar Občinskega odbora SZDL.

V razpravi, ki je sledila referatu tov. Moleta, je bilo čutiti, da bo potrebno v prihodnje, zlasti še v delu in življenju krajevnih organizacij SZDL izboljšati nekatere oblike njihovega dela, saj kažejo dosedanje izkušnje, da bo potrebno končati s stihijским delom, ki ga izjeda ne-le zob časa, temveč tudi potrebe po načrtnejši in pestrejši dejavnosti v vrstah organizacij SZDL.

Ob zaključku so na seji spregovorili še nekoliko več o nekaterih kadrovskih spremembah, ki naj bi odločneje vplivale na boljše oblike dela med članstvom SZDL.

V ospredju človek - proizvajalec in ustvarjalec

Nadaljevanje s 1. strani

tiva. In naposled izhaja iz potrebe, zagotoviti takšen položaj posameznika in delovnega kolektiva, skupni interes družbene skupnosti. Izraža se predvsem v nujnosti načelne enotnosti sistema, ki zagotavlja enake splošne pogoje za vse, družbenega plana, ki naj poskrbi za to, da bodo ustvarjeni najugodnejši pogoji za delo in materialni napredek države in v medsebojni pomoči in solidarnosti.

Ko je razčlenil še nekatere bistvene elemente družbeno-ekonomskega in političnega sistema v novi ustavi je tov. Kardelj poudaril, da ustava zlasti še razčlenjuje položaj človeka na delovnem mestu, položaj delovne organizacije, načelo za združevanje v gospodarstvu, funkcije družbenih skupnosti na posameznih nivojih v gospodarstvu, načela za izvrševanje in določanje smernic plana in podobno.

„Človek ni samo občan,“ je dejal v nadaljevanju tov. Kardelj, „podanik države in vršilec državne volje na področju materialne graditve. Človek je subjekt, neposredni interes njegovega dela pa cilj celotne akcije vseh družbenih organov.“ „Tako je naša ustava prva,“ je poudaril Edvard Kardelj, „v zgodovini, ki razčlenjuje te probleme in odnose v takšnem obsegu in na tak način.“

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je potem, ko se je v svojem referatu dotaknil še neposredne vloge proizvajalcev, kot najmočnejšega orožja v delovnih kolektivih in pobudnikov boja za boljšo in naprednejšo proizvodnjo, prešel na obravnavanje političnih osnov samoupravljanja, ki jih sicer določa predosnutek nove ustave, tu pa se je ustavil ob razglabljanju družbenega samoupravljanja kot temeljnega načela pri graditvi socialistične družbe in kot osnovne smeri za nadaljnjo evolucijo političnega sistema socialistične države. Bistvo družbenega samoupravljanja po Kardeljevih besedah ni v prenašanju funkcij na delovne organizacije in ustrezne organe samoupravljanja, temveč v tem, da se z njimi izrazita in zagotovita nov položaj in vloga osvobojenih proizvajalcev in drugih delavcev v odnosu do upravljanja z družbenimi sredstvi delitve dohodka in urejanja grugih skupnih zadev delovnih organizacij. Predosnutek odpira vedno večjo možnost tudi integraciji družbe. Na eni strani je možno odpreti največjo svobodo v združevanju kolektivov, podjetij in ustanov, na drugi strani pa je možna druga oblika, tako imenovana oblika samupravnega združevanja, ki se uresničuje na osnovi splošno družbenih interesov preko občin, okrajev, avtonomnih pokrajin, republik in celo federacije. Notranja integracija družbe, gre po besedah tov. Kardelja predvsem v dveh smereh in sicer z neposrednim in svobodnim sodelovanjem ter medsebojnimi odnosi delovnih organizacij, delovnih ljudi in posameznih služb pri izpolnjevanju njihovih skupnih nalog in interesov, kot tudi z dejavnostjo skupnih organov družbenega samoupravljanja in politične oblasti v družbeno-političnih skupnostih, ki upravljajo s skupnimi družbenimi zadevami. Med te sodijo, po mnenju tov. Kardelja, predvsem predstavniški organi in njihovi izvršno-politični in upravni organi, kot tudi sveti za posamezne službe in druge organizacije za upravljanje skupnih zadev. V vseh teh organizacijah in organih so zastopani po načelu družbenega samoupravljanja na ustrezen način vsi delovni ljudi in delovne organizacije, ki tako demokratično urejajo svoje skupne zadeve.

Prav na osnovi teh vzrokov organi politično-teritorialnih enot niso samo instrument državne oblasti, temveč hkrati tudi nosilci in instrument samoupravljanja človeka in delovnih kolektivov, instrument družbenega samoupravljanja. To se pravi, da so isti organi, ki najneposredneje izražajo potrebe in težnje ljudi v procesu družbenega dela, v proizvodnih in delitvenih odnosih, hkrati tudi nosilci državne politične oblasti, vse dotlej dokler je družbena vloga države neogibna. Prav s tem pa se takšen politični sistem najbolj približuje Marxovi tezi, da mora biti država prehodnega obdobja, to se pravi socialistična država, ki jo je Marx imenoval — delavski razred, organiziran kot država.

Predno je prešel na obravnavanje načel federacije, se je podpredsednik Kardelj omejil na kratko, tudi na pri-

hodnjo funkcijo občin. Z obrazložitvijo njegovih besed o pomenu in vlogi občine, ki jo zaznava nova ustava, zaključujemo povzetek iz referata tovariša Edvarda Kardelja, podpredsednika Zveznega izvršnega sveta, ki ga je imel meseca septembra na skupnem zasedanju Zvezne ljudske skupščine in Zveznega odbora SZDLJ.

Občina po Kardeljevih besedah ne pomeni le funkcioniranje občinske skupščine, marveč je to specifičen splet notranjih odnosov, samostojnih funkcij in vzajemnih odvisnosti, ki preprečujejo, da bi si politični oziroma administrativni občinski organi lahko prisvojili monopol v odnosu do delovnih in drugih samoupravnih organov v komuni, ali, da bi kot takšni postali ovira za svobodno gibanje ljudi in delovnih ter drugih družbenih organi-

KOZMONAVT TITOV MED NAMI

Sovjetski kozmonavt German Stepanovič Titov s soprogo Tamaro Vasiljevno in s svojim spremstvom je med večdnim obiskom v Jugoslaviji, obiskal tudi slovensko glavno mesto in se dalj časa zadržal med ogledom njegovih kulturno-zgodovinskih spomenikov in spomenikov iz polminule zgodovine. Zadržal se je tudi v vili Podrožnik, obiskal pa je še republiško Ljudsko skupščino, si ogledal letališče v Polju in bil gost na večerji na Bellevuju, ki mu ga je priredila Zveza letalskih organizacij Slovenije.

Kozmonavt št. 2 je ob odhodu iz Ljubljane izjavil, da je zadovoljen in srečen, ker je imel priložnost videti delo rok naših ljudi, nadvse navdušen pa je bil nad sprejemom, ki so mu ga pripravili na vsakem koraku, kjer koli se je pojavil s svojim spremstvom. Tako prisrčno kot drugod so ga pozdravili tudi naši občani, ko se je za kratek čas pomudil tudi med nami.

Prisrčen pozdrav naših pionirjev sovjetskemu kozmonavtu Titovu in njegovi soprogi

Za pestrejšje oblike mladinskega dela

Prejšnji mesec so bile po vseh aktivih LMS v naši občini redne letne mladinske konference.

Kakor so v tako pisani občini, kot je naša, aktivni po značaju različni, tako je mnogostranska tudi vsebina teh konferenc. V glavnem bi lahko rekli, da imamo v občini tri vrste aktivov:

- delavske po gospodarskih organizacijah,
- terenske po vaseh in stanovanjskih skupnostih ter
- šolske, ki bi jih spet lahko razdelili na srednješolske in aktivne po osemletkah.

Delavski aktivni so se vključili v splošno razpravo, kako povečati proizvodnjo v podjetjih in kako čimveč prispevati k boljšemu gospodarjenju. Tako je bilo v vseh delavskih aktivih, največ razprav prav okrog nepravilnostih v podjetjih, ki se dajo odpraviti s širšo in poglobljeno dejavnostjo čim širšega kroga proizvajalcev, kjer mora biti vključena tudi mladina. Govora je bilo o organiziranem

delu mladine in o njenem kolektivnem nastopanju v organih upravljanja. V programih teh aktivov so v ta namen spet vključene proizvodne konference, kjer naj bi mladina študirala materiale za zasedanja samoupravnih organov, poslovne in pravilnike podjetij, razpravljala o njih, sprejemala že jasne sklepe in predloge ter jih potem zagovarjala na odgovornih forumih v gospodarski organizaciji. Vedno bolj prihajamo do prepričanja, da je taka oblika potrebna in koristna, tako za razgledanost mladine same, kakor tudi za njen prispevek našemu gospodarstvu in ne nazadnje še za razvijanje socialističnih odnosov med ljudmi v podjetju.

Marsikje (n. pr. „Elektrotehnika“ v Horjulu, „Avtoservis“ na Dolenjski cesti, „Rašica“ v Velikih Laščah in drugod) je glavni problem prostor. Toda prenehati je treba s prakso stokanja, pritoževanja in nerganja na račun prostorov in sredstev kot je bila doslej marsikje navada. Z DELOM JE TREBA PRISILITI

zacija in sicer neodvisno od teh ali onih administrativnih meja.

Pomembno mesto imajo v osnutku, po besedah predsednika ustavne komisije Edvarda Kardelja, tudi krajevne skupnosti, kot specifični obliki samoupravljanja v komuni in nosilec oziroma organizatorju razširjene materialno-tehnične osnove za vsakdanje usluge družini in gospodinjstvu ter občanu nasploh. Prav zadnje so predvidene tako v mestu kot tudi na vasi, njihov status pa določa občinski statut. Zlasti pomembno vlogo, bodo po besedah tov. Kardelja, imele krajevne skupnosti pri ustanavljanju družbenih potrošniških skladov na področju družbene prehrane, otroških ustanov, posameznih komunalnih služb in drugih uslužnostnih dejavnosti, ki morajo vsak dan preskrbovati občane, so pa pri nas še vedno zelo malo razvite.

VODILNE LJUDI V PODJETJIH, DA BODO POSTALI POZORNI TUDI NA MLADINO IN NJIHOVE POTREBE. Potem ne bo več problem, ne prostor, ne sredstva. Isto velja za terenske in šolske aktivne.

Terenski aktivni se na konferencah srečujejo s posebnimi težavami. Pravih vaških aktivov z mladinci zaposlenimi v kmetijstvu pa skoraj ni, čeprav je pretežni del občine kmečki. Večina te mladine odhaja v večje centre na delo v tovarne, potem pa pomaga po „ših“ še doma in takrat ko je najbolj potrebna razvedrila in družabnega življenja, se čisto nima kam zateči. Zato je v takih krajih nujno razviti čim pestrejšje oblike družabnega življenja, kjer bi se mladina lahko zabavala pa tudi učila in vzgajala. V takih krajih je prav, da se mladina čimbolj povezuje z ostalimi organizacijami kot SZPL, osnovno organizacijo ZK, „Svoboda“ ali se zbere okrog šole. S skupnimi močmi se da napraviti več in če bo mladina tako sodelovala, bo imela uspehe pa tudi na vasi bo življenje prijetnejše. Zdi se, da se mladina na terenu premalo vključuje v življenje krajevnih skupnosti in premalo se spopriema z njihovimi problemi. Delno so za to krivi tudi starejši, ki v mladini ne vidijo nič resnega in jo večkrat samo kritizirajo ne pa vzgajajo, delno pa tudi mladina sama, ki si mora z delom in študijem zagotoviti pravo mesto tudi v življenju na vasi, ne pa samo v tovarni.

Zelje mladih ljudi po teh krajih so mnogo številnejše in različnejše, povsod pa odseva iz njih volja do učenja in vzgajanja. Ali ni razveseljivo, da želijo mladinke v Velikih Laščah organizirati svoj gospodinjstvi tečaj, ali da pripravlja mladina v Črnem vrhu plesno šolo in da bodo v Polhovem Gradcu vrteli redne kino predstave in v povezavi s šolo organizirali foto tečaj? Za take načrte, če bi vse naštevati, bi jih bilo preveč, je pač treba imeti razumevanje in nuditi vso pomoč, saj nam mora biti jasno, da se kuharski tečaj ne bo odražal samo v loncu in plesna šola ne samo na plesu, ampak da take stvari bistveno menjajo tudi odnose na vasi, omogočajo tudi vaški mladini vpogled v sodobno znanost, vzgojo in življenje sploh.

Srednje šole v naši občini — TSS in VII. gimnazija, se v tem šolskem letu, vsaj zdaj na začetku, največ ukvarjajo z organizacijo in z izvedbo mladinskih ur, in so program v glavnem pripravili že v počitnicah. Tudi konference po teh najbolj množičnih aktivih so oziromenke šole bodo povedale o teh urah svojo besedo. Mladinske ure so v šolah II. stopnje letošnja novost, ki jo je vsekakor treba pozdraviti, saj se dijaki v okviru njihovega programa pogovarjajo in seznanjajo z najbolj bolečo in najaktualnejšo problematiko današnjega časa, ki še zmeraj ni našla dovolj prostora in časa v učnih načrtih naših šol. Te ure mladina po aktivih organizira s pomočjo Delavske univerze in njenega predavateljskega kadra, deloma pa tudi sama, s tem, da angažira za pripravo posameznih predavanj najposobnejše dijake višjih letnikov. To je prav gotovo tudi najbolj praktična šola za vzgojo mladih predavateljev, ki nam jih vedno primanjkuje. Prav bi bilo, da se razvije med aktivni pomoč v predavateljskem kadru, s tem

Nadaljevanje na 3. strani

Ustanovljena je komunalna skupnost socialnega zavarovanja

5. oktobra je prek 20.000 aktivnih zavarovancev s področja viške in grosupeljske občine, ki pripadata skupni komunalni skupnosti socialnega zavarovanja, izvolilo skupščino skupnosti socialnega zavarovanja. Tako bo nova skupnost, ki zajema poleg vseh krajev v naši občini zajela tudi območje grosupeljske občine, ki je v tej skupnosti zastopano z 4860 aktivnimi zavarovanci. Med več kot 20.000 zavarovanci, kolikor jih pač zajemati področji obeh občin, je bilo na petkovih volitvah na 15 volilnih enotah izvoljenih v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja, 29 članov.

Prav gotovo vas bo zanimalo kaj vse prinaša novi zakon v sistemu zavarovanja. Zakon postavlja predvsem načelo, da se odgovornost, pravice in dolžnosti socialnega zavarovanja in pa zdravstvenega varstva prenesejo v komune in v vse delovne organizacije, vse tja do zavarovanca. Nov zakon uveljavlja komunalne skupnosti zavarovancev kot temeljne samoupravne enote, ki predstavljajo posebno obliko samoupravljanja zavarovancev. — Za področja socialnega zavarovanja kmetov se ustanovljajo samostojne skupnosti zavarovancev. V okviru komunalnih skupnosti se zagotavljajo sredstva za sklade posameznih panog zavarovanja. Komunalna skupnost ima skupščino, ki določa program dejavnosti socialnega zavarovanja, sprejema ukrepe za izboljšanje varstva zavarovancev, predvsem še zdravstvenega varstva. Samostojno tudi določa politiko uporabe sredstev, odloča se o zagotovitvi dopolnilnih sredstev in pa morebitnem kritju primanjkljajev, če seveda le-ti nastopijo v poslovanju skladov skupnosti. Hkrati odloča, kot najvišji organ tudi s skupščinami drugih skupnosti o ustanovitvi zavoda kot strokovne službe socialnega zavarovanja ter o vseh drugih zadevah. Kako pa naj se, pri vsem tem, razumejo načela nadaljnje krepitve samoupravljanja v socialnem zavarovanju? Predvsem gre tu za dve stališči. Težnja po centralizaciji na eni in želja po komunalni skupnosti na drugi strani. Seveda pa je prva zamisel o večji skupnosti, ki bi pripadala skorajda republiškemu obsegu, ni zamišljena ravno najbolje, tako, da so se pri tem razpravljanju, kakšne naj bi pač bile najpovoljnejše oblike novih skupnosti socialnega zavarovanja, opredelili zgolj na občine, ki naj bi v svojih okvirih skrbele za nove oblike dela v socialnem zavarovanju. Tu oz. pri komunalnih skupnostih zavarovancev, gre zlasti še za nekaj drugega. Gre namreč predvsem za močno mobilizacijo slehernega zavarovanca, ki se mora v novih pogojih zavestno vključiti v sistem samouprave. Prav verjetno je decentralizacija samouprave v socialnem zavarovanju najprimernejša rešitev za asanacijo dosedanjega stanja in nadaljnjih uspehov, ki jih s temi ukrepi lahko tudi pričakujemo. K tem uspehom bo verjetno prispevala precejšen delež tudi nova prijetnost samostojnega in neposrednega obračunavanja nadomestila za prvih 30 dni bolezenskega dopusta in zdravljenja za poškodbe na delu, ki so jih dobile vse gospodarske organizacije z novim zakonom o zdravstvenem varstvu. Pri ustanavljanju oziroma delu komunalnih skupnosti se še najbolj odraža pojav, ko iz administrativno proračunskega sistema prehaja v nov sistem samofinanciranja. V okviru teh skupnosti, čigar skupščino so te dni izvolili naši zavarovanci, se določajo samostojni skladi, namenjeni posameznim panogam zavarovanja. Ti skladi so sklad zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja in sklad, ki nadzoruje oziroma odloča o stroških dodatkih. Prispevki za socialno zavarovanje se predpišejo za vsak

sklad posebej in se v njega seveda tudi namensko pritekajo. Dodatni prispevek se predpiše tam, kjer stroški presegajo določeno povprečje stroškov v zdravstvenem in invalidskem zavarovanju. Vsak sklad ima tudi svojo rezervo, ki služi za kritje primanjkljajev pri zaključnih računih, skupščina komunalne skupnosti pa lahko v soglasju z ObLO predpiše izredni prispevek, ki se izplačuje oziroma je obvezen le za tisto področje.

Novi veljavni predpisi za dejavnost socialnega zavarovanja dajejo dovolj podlage in možnosti, da vskladimo službo socialnega zavarovanja družbenemu in ekonomskemu razvoju, potrebam zavarovancev in komune ter da ustvarimo perspektivo za njen nadaljnji razvoj. Prav to pa smo dosegli z ustanovitvijo komunalne skupnosti, saj predstavlja glavna misel zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja predvsem to, da gre razvoj odnosov v socialnem zavarovanju v skladu z našim družbenim in ekonomskim razvojem ter s potrebami in možnostmi na sedanji ravni razvoja. Vsa ta dejstva, pa govorijo v prid novoustanovljenim skupnostim socialnega zavarovanja, ki na, z novimi zasnovami in idejami prevevajo na vsakem koraku v družbenem dogajanju komune.

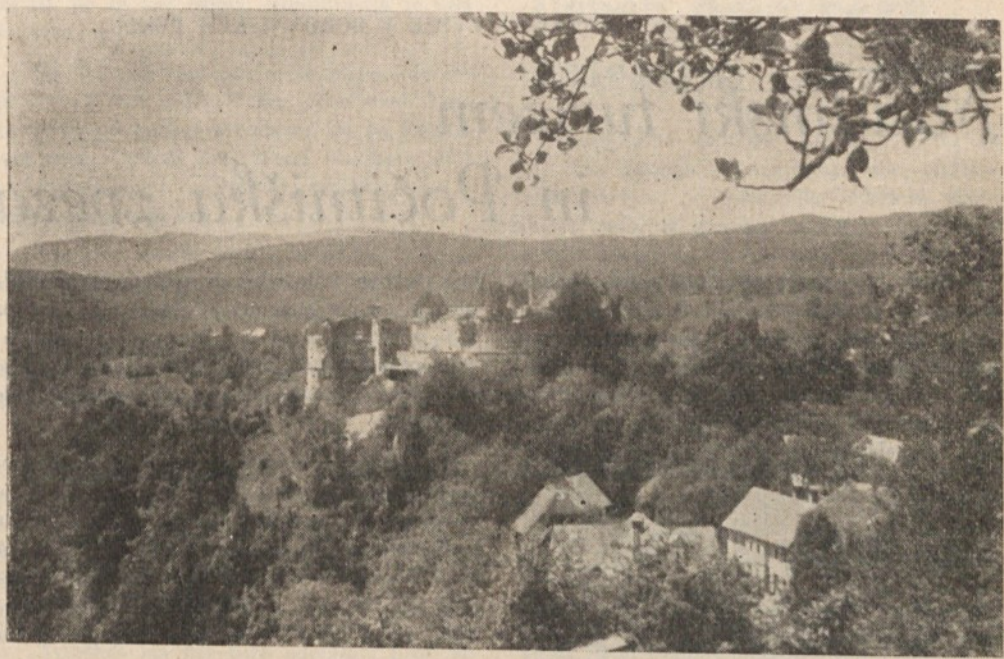
Za pestrejšje oblike mladinskega dela

Nadaljevanje z 2. strani

bi sposobnejši lahko posredovali svoje širše teoretično znanje, na primer vajenski mladini, predavatelj sam pa bi se srečaval in spoznaval s konkretno situacijo in življenjem mladih ljudi v podjetju in na terenu.

Mladini v osnovni šoli, to so učenci zadnjega razreda osemletk, mora biti posvečen velik del našega organizacijskega prizadevanja. Te organizacije so še mlade, nimajo delavnih in organizacijskih izkušenj, poleg tega pa večinoma ljudje gledajo nanje z nezaupanjem in mogoče še celo z majhno mero omalovažujočega pomilovanja, češ, kaj boste vi, otroci?! Tako gledanje je povsem neopravičeno in staro. Kaj ni prav, da se mlada nastajajoča osebnost že v svojem petnajstem letu navadi samostojno misliti, dajati predloge in organizirati? V svoji kratkotrajni učnovzgojni praksi sem imel nešteto krat priliko slišati od mladih ljudi sedmega ali osmega razreda osnovne šole predloge, ki bi brez obotavljanja lahko prišli med sklepe krajevne skupnosti, turističnega društva ali katerekoli samoupravne organizacije na terenu. Računati moramo s tem, da današnja mladina hitreje dorašča, kot smo včasih mi, da se tako tudi hitreje vključuje v družbeno življenje. Treba je izkoristiti njihovo pripravljenost za delo, jim pustiti čim več samostojnosti pri delu, obenem pa pomagati tako, da ne bodo čutili, da jih imamo spet samo za male nedorasle učence. Stalno moramo imeti pred očmi, da je v najmlajših mladincih naš novi kader in ne zdi se mi pretirano trditi, da so močne mladinske organizacije na osnovnih šolah poročstvo za boljše delo mladine v gospodarskih organizacijah in na terenu. Vsekakor je treba gledati perspektivno, ne samo trenutno stanje. Perspektiva pa je samo pri najmlajših.

Janez Praprotnik

Veličastna manifestacija na Turjaku

Turjak, prav tak kot se ga spominjamo še iz dni, ko je pred 19. leti Prešernova brigada zabrisala še poslednjo sled za zloglasnimi belogardističnimi izdajalci, je v nedeljo doživel v jesenskem vzdušju svojo drugo pomlad. Laščani in okoličani, z njimi pa tudi tisti, ki so doživeli ognjeni krst v noči med 18. in 19. septembrom 1943, so ob svojem krajevnem prazniku napolnili predel ob strmih vpadlinah mogočnega Turjaškega gradu, ki sem od svojih poveljev še ni doživel kaj takega, kot v tistih usodnih septembrskih dneh, ko je končno padla še zadnja sovražnikova utrdba.

Da, resnično, to je bil praznik vseh, vse tja, od tistih, ki so si iz oči v oči pred 19. leti na tej zemlji, ki ji narava ni naklonila svojih bogastev, spoprijeli z do zob oboroženim sovražnikom, do prijaznih domačinov, od katerih je še marsikomu ostala živo v spominu borba, ki se je odvijala v plamenih ob proslulem ostanku mogočnih turjaških vladarjev.

Turjak je doživel svojo renesanso. Ljudje, prišli so od vsepovsod, borci znagovite partizanske formacije, ki je za vselej pokopala že padajoče ostanke domačih izdajalcev, izdajalcev svojega naroda in lažnih agitatorjev sovražnikov drhali, z njimi domačini, pa tudi oni, ki so v tistih usodnih dneh šele zajokali v materinem naročju. Z njimi, s preživeli borci Prešernove brigade pa je prišel tudi takratni komendant generalni major Dušan Švara, ki je pojasnjeval posamezne podrobnosti ob obuditvi spomina na herojsko bitko pred skorajda poldrugim desetletjem.

Slovesnosti so se med drugimi, poleg številnih predstavnikov družbenega in političnega življenja, udeležili tudi predsednik Zveze združenj borcev NOV

Slovenije, narodni heroj Janko Rudolf, predsednik OLO Ljubljana-Vič-Rudnik Ivan Rome, sekretar Občinskega komiteja ZKS inž. Slavko Jakofčič in drugi. Po obnovljenem napadu na grad, ki so ga izvedli pripadniki JLA ob sodelovanju rezervnih oficirjev in podoficirjev ter obveznikov predvojaške vzgoje z enako odmerjenimi silami, kot v spopadu med borci Prešernove brigade in tolpmi izdajalskih belogardističnih podanikov, so pred tem pomerili svoje moči še rezervni oficirji in podoficirji na svojem II. republiškem tekmovanju v orientacijsko-patrolnem pohodu.

Turjak, prav tak, kot je bil tiste septembrske dni, ko je dokončno padla življenjska odločitev, je preteklo nedeljo zaživel v vsem svojem ponosu. Skoraj bi bilo odveč podvomiti v to, da bo ta manifestacija ljudi iz krajev, čigar imena so ponesli v svet Trubar, Levstik in Stritar, odšla kaj kmalu v pozabo. Odšla pa bo v anale, kjer hranimo največkratnejše dokumente vseh tistih dni, ko se je odločala naša usoda, usoda naših ljudi in usoda našega naroda. (iv)

Z ZASEDANJA OBLO VIČ-RUDNIK

Razglbana dejavnost na področju telesne kulture

8. septembra sta se sestala na 21. ločeni in 19. skupni seji oba zbora Občinskega ljudskega odbora Vič-Rudnik in posvetila precejšen del svoje razprave poročiloma Svetov za šolstvo in telesno vzgojo. Prav tako sta oba zbora sklenila potrditi z nekaterimi pripombami tudi poročilo o realizaciji občinskega družbenega plana za prvih osem mesecev letošnjega leta in proračuna ter sprejela odlok o povečanju odstotka prispevka v skupni rezervni sklad gospodarskih organizacij. Oba zbora sta med drugim v razpravi potrdila tudi odlok o oprostitvi plačila proračunskega prispevka založniških in časopisnih podjetij in invalidske učne delavnice za gluho mladino v Ljubljani ter odlok o uvedbi minimalnih agrotehničnih ukrepov na področju naše občine. Na seji so potrdili še sklep s soglasjem za razširitev delovnega kroga ljubljanske Komunalne banke na področja preostalih občin, predlog o prenosu investitorskih poslov podjetij v izgradnji „Gradbeni material“ na SGP Tehnograd in „Komunale Rudnik“ na podjetje „Usluga“ v Podpeči. Končno sta zbora ob soglasju odbornikov potrdila pravila Zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani, odobrila poročila nekaterim gospodarskim organizacijam in proučila predložene premoženjske pravne zadeve.

Na skupni seji sta oba zbora ObLO sprejela še nekatere razrešitve in imenovanja. Slavica Kumar, dosedanja upraviteljica osnovne šole Vič I., je bila razrešena svojih službenih dolžnosti, in imenovana za upravitelja združene osnovne šole Vič. Za novega upravitelja osnovne šole na Brezovici je bil imenovan Edvard Velkavrh, za upravitelja osnovne šole v Polhovem Gradcu pa Jože Kavčič. Odborniki so potrdili tudi predlog o imenovanju Petra Tratarja za novega v. d. šefa krajevnega urada Brezovica in Mulej Janka ter Vebra inž. Franca za novega v. d. direktorja Grafotehne oziroma za novega načelnika oddelka za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik.

PO PRVEM PIKNIKU ČLANOV POČITNIŠKE ZVEZE V BOROVNIŠKEM PEKLU

Mladinski turizem in Počitniška zveza

Steza je speljana po strmih pobočju mimo velikih in malih skal tik ob Borovničici, ki se prebija skozi sotesko in pada čez skale v petih slapovih. Pot, ki se vije ob njih je nekaj časa skalnata, potem pa je spolska. Preko Borovničice so položene lesene brvi in zraven njih, v skalah so jeklene brvi. Na vrhu hriba nad petim slapom počivajo vasi Pokojišče, Padež, Zavrh.

Tod okoli je mlin star skoraj že 60 let, in pet starih žag, v katerih so žagali les do konca vojne. Zdaj je zob časa opravil svoje. Nedaleč od Borovničice, njenih slapov v

hiši vsako nedeljo odprejo majhno okrepčevalnico in se na kameniti ploščadi tudi kdaj pa kdaj zavrtijo, ali pa poležejo na travi ob starem mlinu, v katerem so med vojno mleli žito za partizane. Zdaj je struga suha, mlinsko kolo pa stoji.

Že drugo leto, če že ne preje, bo v borovniškem Peklu drugače. Uredili bodo hišo, ki je začetku turistične poti proti slapovom. Morda bodo tudi na jasi postavili montažne hišice. A prav gotovo bodo popravili steze, bolje napejlali jeklene vrvi in popravili steze ter stopnice, ki vodijo turista od slapa do slapa. In kar

radovednost ni dala miru; hoteli so si pač ogledati piknik in tabor Počitniške zveze, ki so ga postavili nedaleč proč od glavnega prireditvenega prostora.

Piknik slovenskih počitničarjev je bila menda prva akcija te vrste, pa je vendarle v celoti uspela.

Zdi so, da je piknik uspel tudi zato, ker so celotno organizacijo zaupali moščanskemu odboru Počitniške zveze. Le-ta pa je med tistimi, za katere lahko trdimo, da so v zad-

Menda ni nič čudnega, če so si tudi slovenski počitničarji izbrali ta kraj, da v njem priredijo svoj piknik in obenem zaključijo praznovanje desete obletnice svoje organizacije. V pripravi na piknik pa so seveda sodelovale njem času pri razširjanju mladinskega turizma dosegli pri nas skoraj največ uspehov.

V tem letu so bili moščanski počitničarji na 40 izletih. Udeležilo pa se jih je približno 700 fantov in deklet. Velikokrat so se podali na pot kar s kolesi. Zato so lahko obiskali veliko krajev na Gorenjskem in Primorskem.

Potlej je še posebnost, ki ni v rabi pri drugih občinskih odborih Počitniške zveze. V Mostah imajo namreč v okviru stanovanjske skupnosti „Zelena jama“ tudi družino počitniške zveze. Ustanovili so jo zato, ker tod ni bilo mladinskega aktiva, kjer bi se sestajali mladi, ki prebivajo v tem naselju. Doslej so organizirali že precej potovanj in pohodov. Menda ne bi bilo napak, če bi v tej družini popestrili svojo dejavnost še z drugimi oblikami društvenega življenja. Seveda, če se zanje mladi zanimajo. Zakaj ne bi počitničarji storili to, za kar bi se pravzaprav morali zmeniti v mladinskih aktivih.

Tako torej, piknik slovenskih počitničarjev je za nami. Zdaj čakajo to mladinsko turistično organizacijo nove naloge. Doslej je bilo že tako, da so bili počitničarji najbolj delavni med počitnicami. V glavni turistični sezoni so imeli odprta svoja letovišča, vanje so prihajali

v glavnem srednješolci, manj pa je bilo delavcev in kmetov.

Kaže, da piknik ni bil le trenutna akcija, marveč spodbuda prirediteljem, ki že sedaj razmišljajo, če ne bi bilo prav, da bi že v prihodnje pripravili prireditve v smislu tiste, ki ima naslov: „Pokaži, kaj znaš“, in je precej priljubljena v mladinskih aktivih. Zdi se, da je lahko to začetek dejavnosti tudi med šolskim letom. Ali pa ne bo potem veliko lažje, ko bodo privabljali v družine tudi mlade delavce in kmete.

Nace Borštnar

Pomembna pridobitev

Minuli ponedeljek so na Viču izročili svojemu namenu novo ekspozituro, s čemer želi Komunalna banka še bolj približati svoje poslovanje potrošnikom. Vse doslej namreč na Viču, Komunalna banka kot edina v Ljubljani, ni imela svoje poslovne enote, tako, da je bila otvoritev nove ekspoziture več kot potrebna. Nova ekspozitura posluje med tovarno kemičnih izdelkov „Ilirijo“ in bencinsko črpalko ob Tržaški cesti, opravlja pa bo vse posle s področja bančne dejavnosti, tako, da ne bo treba urejevati teh poslov, kot doslej, še posebej na drugih mestih.

Kot so nam povedali, se bo nova ekspozitura ukvarjala predvsem s hranilnimi vlogami, z žiro računi, z bončnimi zadevami hišnih svetov na območju viške občine in pa končno še s potrošniškimi posojili. Tako bodo stranke, ki se bodo zanimale za eno izmed navedenih uslug, lahko obrnile kar na ekspozituro, ki jim bo lahko uredila vse potrebno, po njihovih željah. S tem bomo v sami občini lahko urejevali vse bančne posle, kar do sedaj ni bilo mogoče.

Dobili smo novo osnovno šolo

V počastitev 20-letnice pionirske organizacije so odprli 29. septembra v Trnovem novo šolsko poslopje, ki ga bo že letošnjo jesen napolnilo okrog 840 šoloobveznih otrok.

Uvodno besedo na otvoritvi je imel predsednik ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik Ivan Rome. Povedal je, da je veljala nova šola skupno z opremo 270 milijonov dinarjev. Sredstva za gradnjo in opremo je prispeval sklad za šolstvo ObLO Vič-Rudnik.

Nova šola ima 16 učilnic. Ker je zmogljivost vseh učilnic okrog 550 učencev, letos pa jo bo obiskovalo že 840 učencev, bo pouk potekal v dveh izmenah. Šola ima tudi lepo urejeno šolsko kuhinjo, kjer bodo šolarji dobivali tople obroke.

V novi zgradbi pa bo dobila prostor tudi vzgojno-varstvena ustanova stanovanjske skupnosti Trnovo, ki jo bo že letos obiskovalo okrog 150 predšolskih in šolskih otrok.

Po govoru pa so nastopili še viški pionirji s kulturno-umetniškim programom: recitacijami, baletnimi in glasbenimi točkami, ki so jih dopolnili gojenci Glasbene šole. Po zaključku kulturnega programa so si gostje ogledali tudi nove šolske prostore.

Predsednik ObLO Ivan Rome odpre novo šolsko poslopje v Trnovem

Borovniškem peklu so se leta 1942 zadrževali partizani, borci Srečerjeve brigade, ko so potem na železniški progi ustavljali vlake z interniranci in napadali znani Štampetov most. Med vojno je vodila partizanska pot, tja proti Rakitni in na Dolenjsko.

Pekel pri Borovnici je torej precejšnja turistična in zgodovinska znamenitost. Četudi je molčec, se vendarle v njem skriva še marsikateri in za sedaj še neprebrani list iz polminule zgodovine.

Za borovniški Pekel pa dobro vedo ljudje, ki živijo tod okoli, in tudi drugi. Ob nedeljah Pekel oživi. Avtomobili in vsa druga motorizacija se nabere na majhni jasi zraven lesene hiše, na kateri je tabla s skico slapov. V tej

je najvažnejše, če bodo na občini dobili denar, bo že drugo leto asfaltirana cesta od Vrhniške do Borovnice.

tudi druge organizacije v Borovnici. Najbolj so bili delavni člani tamkajšnje turistične organizacije, pa člani družine Počitniške zveze v tovarni „Liko“, taborniki, gasileci in drugi. Borovničanom je bilo veliko na tem, da privabijo v Pekel čim več ljudi, ki bi pozneje povedali še drugim o naravnih krasotah borovniške okolice.

Četudi drugo nedeljo v mesecu septembru vreme počitničarjem ni bilo preveč naklonjeno, se je v Peklu vendarle zbralo 500 članov te organizacije. Prišli pa so tudi drugi, ki jim

ZAKLJUČNI RAČUN LISTA „NASA KOMUNA“, GLASILO ObO SZDL

LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK v času od 1. I. do 31. XII. 1961

DOHODKI		IZDATKI	
Postavka	Znesek	Postavka	Znesek
Dotacija SZDL	313.257.—	Avtorski honorar — hon. g. u.	352.545.—
Posebni plog SZDL	1.200.000.—	5% od oglasov	44.200.—
Naročnina za list	83.985.—	Drugi izdatki	28.335.—
Naročnina — oglasi	614.500.—	Stroški banke	2.080.—
		Stroški tiskanja	631.376.—
		Pologi	1.092.206.—
		Kilometrina	27.000.—
Skupaj	2.211.742.—	Skupaj	2.177.742.—
	2.211.742.—	Saldo blagajne 31. XII. 1961	12.285.—
	2.177.742.—	Saldo banke 31. XII. 1961	41.715.—
	34.000.—		34.000.—

Predsednik uredniškega odbora:

Danilo Emeršič, l. r.

Računovodja:
Anica Zevnik, l. r.Glavni urednik
do 31. avgusta 1962:
Vlado Zorž, l. r.

V Velikih Laščah so prijeli za delo

Vse doslej Turistično društvo v Velikih Laščah, ki je bilo ustanovljeno že pred časom ni pokazalo niti najmanjše delovne vneme. Seveda se je to mrtvilo odrazilo tudi v njihovem delu, saj niso do nedavnega dosegli prav ničesar. In kaj so dosegli zdaj, boste rado vedno povprašali? Skupno s predstavniki Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Vič-Rudnik, zastopniki ljubljanske turistične zveze in s svojimi krajevnimi močmi, so analizirali dosedanje delo društva, pregledali možnosti za ureditev Velikih Lašč in okolice v prijeten privlačen turističen center. To še prav posebej saj imajo Velike Lašče z vso svojo okolico sila zanimive kulturno-zgodovinske spomenike, pa naj si bo to še iz časov pogostih turških vpadov na slovenska tla in vse tja do spomenikov iz bližnje preteklosti. Vse to bi veljalo pridom izkoristiti v privlačne turistične atrakcije, saj so kraji okrog Lašč po svoji slikovitosti nadvse zanimivi. V Retjah, Podsmreki in Rašici, kjer so stekle zibelke trem velikim Slovincem — Levstiku, Stritarju in Trubarju, utemeljitelju naše književnosti, se turistu odpira kaj klavrn pogled. Razen že zapuščenih spominskih plošč, ki jih le kdaj pa kdaj zapusti prah z osivelih hišnih ometov, ni nikjer mesta, kjer bi gost, ki dospe v te kraje lahko odložil svojo kramo in se spočil vsaj za čas. Tudi drugod, po vseh krajih okrog Lašč ni nič boljše, Zdaj, ko se je društvo le „zbudilo“, bo morda pot šla kaj hitro navzgor. S predstavniki ObLO in ljubljanske turistične zveze so se pogovorili o marsičem, iz prijet-

nega kramljanja te dni v Laščah, pa smo izluščili tudi za vas, nekaj zanimivega.

Laščani se resno pripravljajo na ureditev nekaterih krajevnih zanimivosti, ki jih ne nameravajo kar tako zapustiti „zobu časa“. Poleg Retij velja omeniti še Ponikve, v sami Ščiti pa je naravni amfiteater, ki so ga že pred časom uporabljali za kaj različne kulturno-umetniške prireditve. Zdaj stoji omaljen in čaka, kdaj bo prišel čas tudi do njega. Pa kaj bi sicer pripovedovali o tem in onem. Kraji so izredno zanimivi in če k temu dodamo, da bi veljalo urediti tudi znameniti Turjak, ki ga kot kaže prav v tem času restavrirajo, s tem še vedno ni končana zbirka vsega tistega, kar bi si lahko turisti ogledali v teh krajih. No, Laščani so se „zbudili“ in zdaj bodo, kot pravijo tudi sami krepko prijeli za delo. Najprej si želijo urediti samopostrežno trgovino z ekspres restavracijo v Laščah, kasneje bi uredili še kopalnice na Rašici, ob njem pa domače gostišče, ki naj bi bilo na voljo poleg kopalcem še vsem gostom, ki bi jih pot zanesla v Rašico. Še ta mese mislijo prirediti piknik, ki bi ga odslej naprej vsako leto prirejali ob znameniti obletnici partizanskega napada na belogardiistično postojanko na Turjaku — 19. septembra.

Drugo leto, ko bo te kraje povezala s slovenskim glavnim mestom še asfaltna magistrala, pa si bo turizem lahko znatno bolj utrl pot in si jasno začrtal svojo perspektivo. Do tedaj pa si velja vsaj dobro postlati, kot pravi star pregovor: „Kakor si boš postlal, tako boš tudi ležal“. Le glejmo, da bo tudi našim turistom v teh krajih lepo postlano.

Zanimiv izlet v neznano

Prav prijetno presenečenje smo Rožnodolčani doživeli v nedeljo, dne 23. septembra. Prireditveni odbor rožnodolske tombole je kot priznanje za sodelovanje povabil na izlet v „neznano“ sodelavce tombole in njihove ožje svojce.

Najprej nekaj besed o rožnodolski tomboli, ki je v zadnjih letih postala že tradicionalna ljubljanska prireditev v prvih septembarskih dneh. Inicijator in glavni organizator tombole je terenska organizacija ZB NOV iz Rožne doline, ki vsekakor zasluži ime ene najbolj delavnih organizacij na našem terenu in morda celo v okviru vse naše občine. Ze prej

res dela čez glavo, ki pa je bilo tudi uspešno. Da je uspela tudi propaganda je dokazal obisk. V nedeljo, 2. septembra so se v Tivoliju, kjer je bila tombola, zgrnile takšne množice, da so skoraj podrle tombolski oder, kjer je bila zbrana komisija. V bodoče bo to vsekakor koristna šola, da bo pripravljalni odbor pri prihodnji tomboli podvzel potrebne ukrepe, da ljudje ne bodo mogli tako neposredno navaliti na oder.

Tombola je uspela in čeprav so bili tudi izdatki zelo visoki, je bilo tudi nekaj dobička, ki so si ga organizacije razdelile. Na pobudo odbora terenske organizacije ZB iz Rožne do-

praviti, da bi kaj izdala. Konspiracija je bila sto odstotna.

Na Tržaški cesti sta se avtobusa obotavljala, da je naš „firbec“ kar prekipel. Nato sta zavila na levo, proti mestu, pa po Prešernovi cesti. Ugibali smo: Proti Mariboru gremo. Na Pohorje! — Ne, ne, najbrž gremo v Bohinj, na kravji bal...

Res smo zavili proti Gorenjski... Smer smo torej vedeli a cilj je bil še vseeno zavit v skrivnost. Skozi Kranj in dalje. — Morda gremo na Bled? O, ne! Avtobusa sta zavila na ožjo pot — pa sem in tja. Nič več nismo ugibali. Nekam bomo že prišli. In smo res...

V Begunje. Obiskali smo grobove talcev in si ogledali nekdanje ječe v kaznilnici. Fotografije in napise na stenah. Oživeli so spomini — na trpljenje, mučenje, taborišča... Starši so razlagali otrokom, pripovedovali. Mnogi so prvič obiskali Begunje, zanje je bilo to doživetje še močnejše.

Avtobusa sta nas nato odpeljala proti širokemu zelenemu hrbtu gozdnate Jelovice. Spet spomini, spomini. Naši Cankarjevci so vedeli veliko povedati. Skozi staro Kamno gorico pa dalje in vedno višje po novi gozdni poti, ki je zgrajena komaj nekaj let. Na vzpetini nad seboj smo zagledali zaprto lovsko koč. Avtobusa sta se ustavila. Izstopili smo.

Janez nam je rekel: „Pojdimo pogledat, morda je pa kdo notri in nam bodo odprli.“

Trkali smo in trkali, nič se ni oglasilo. Tudi okna so bila zaprta. Nenadoma so se odprla okna in vrata. Domačin, lovec nas je pozdravil z velikanskim kravjim zvoncec, zraven nam je pa harmonikar zaigral poskočno. Za obema sta pa že mahali s kuhalicami v pozdrav naši „kuharici“ Petrovičeva in pa Reškova, ki sta se že zjutraj pripeljali, da vse pripravita za nas. Bili smo na cilju — v lovski koči na Zgoški planini.

Preživeli smo prelep dan. Naše skrbne „gospodinje“ so požrtvovalno skrbele, da nismo bili lačni in žejni. V planinske hoste se je orila narodna in partizanska pesem.

Veselo razigrani smo se zvečer vračali, hvaležni vsem, ki so za izlet dali pobudo in ga tako lepo izvedli.

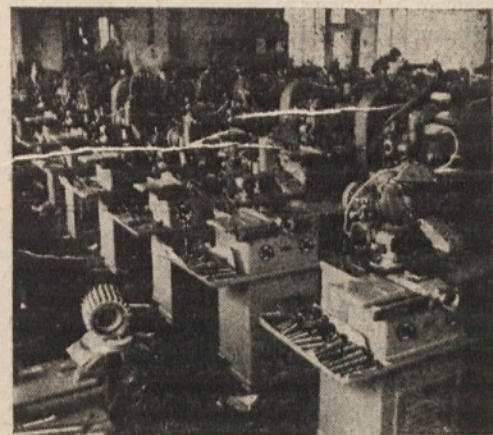
Ob zaključku naj še izdam, da sta se naša prizadevna odbornika terenske organizacije ZB v Rožni dolini, Janez Režek in Dana Zagarjeva, letos srečala z Abrahamom, ki pa se je, ko ju je zagledal in se prepričal, kakšna fant in dekle sta, tako prestrašil, da je kar zbežal in pol brade izgubil. Med odborniki ZB v Rožni dolini so menda še nekateri letos segli v roko Abrahamu. Če bo uredništvo imelo v listu kaj prostora, bomo o njih v prihodnji številki na kratko posebej spregovorili. Ina Slokan

Na Krimu nova turistična postojanka

Kot kaže bodo še ta mesec na vrhu Krima odprli razgledno turistično postojanko. Novi turistični objekt, ki ga bodo v kratkem izročili svojemu namenu, so zgradili bolj ali manj s prostovoljnim delom prav člani rudniškega Turističnega društva. Objekt, čigar gradnja je potekala po zamislih arh. Marijana Sorlija, bo imel v spodnjih prostorih 20, v zgornjih, kjer bo glavna restavracija pa še ostalih 60 sedežev. S postojanke na Krimu, ki bo stala prav na vrhu, bo moč videti skoraj vso Slovenijo, njena izgradnja pa predstavlja šele prve pogoje pri sistematičnem urejanju našega tujsko-prometnega turističnega področja. Marljivi delavci Turističnega društva na Rudniku obetajo povrh vsega še gradnjo vrstnih weekend hišic in naselij, za katere vlada že sedaj, tako med zasebniki kot pri gospodarskih organizacijah, izredno zanimanje. Naj povemo h koncu tudi to, da bo turiste in vse ostale obiskovalce, ki si bodo ogledali novo turistično pridobitev na našem področju, popeljala prav do vrha Krima nova cesta, ki je nedvomno plod prizadevnih rok turističnih delavcev iz rudniškega društva. Vsem, ki jih bo pot v teh ali prihodnjih dneh zanesla do Krima, želimo čim prijetnejše bivanje in prav mnogo lepih užitkov pod streho nove turistične postojanke.

Uspeh delovnega kolektiva „Žičnice“

Ljubljansko podjetje „Žičnica“, ki se že dalj časa ukvarja s proizvodnjo lesno-obdelovalnih strojev, je razstavilo nekatere svoje izdelke tudi na pravkar minulem jesenskem mednarodnem zagrebškem velesejmu. „Žičnica“ je v Zagrebu, kjer sodeluje na mednarodnih sejmskih prireditvah skorajda že deset let, razstavila nekaj najzanimivejših primerov lesno-obdelovalnih strojev v paviljonu strojegradaže

in požela zanje nepričakovano dober uspeh. Poleg lesno-obdelovalnih strojev je podjetje skupno z ljubljanskim „Rogom“ in „Automatizacija“ razstavilo tudi viseči transporter, ki je namenjen predvsem za notranji transport po tovarnah.

V podjetju so nam povedali, da so zadovoljni s komercialnim uspehom na velesejmu, še prav posebej, ker jim je v razmeroma kratkem času uspelo skleniti s kupci pogodbe v višini okrog 56 milijonov dinarjev. To vsoto so kupci namenili le za odkup lesno-obdelovalnih strojev, medtem ko uspehi ob sklepanju pogodb za viseče transporterje, vsaj ob času ko o tem poročamo, še niso znani.

Pri zadnem kolektivu „Žičnice“ k novemu delovnemu uspehu iskreno čestitamo z željo, da bi kot doslej tudi v prihodnje dostojno afirmirali gospodarsko moč naše občine na tako veličastni mednarodni trgovinski manifestaciji, kot jo sicer predstavlja vsakoletna zagrebška velesejska prireditev.

Pionirji ob svojem jubileju

V soboto, 29. septembra je bila v dvorani kina Vič proslava 20-letnice pionirske organizacije. Proslava je bila organizirana na pobudo občinske zveze DPM Vič-Rudnik, organizirala pa jo je PO na osnovni šoli Vič. Poleg pionirjev viške osnovne šole so se proslave udeležili tudi delegati iz vseh pionirskih odredov v naši občini. Pred pionirji in gosti se je zvrstil prijeten program, na katerem so sodelovali tudi solisti ljubljanske Opere mezosopranska Sonja Hočevarjeva, basist Ladko Korošec in tenorist Rajko Koritnik. Udeleženci so z navdušenjem sprejeli izvajanje instrumentalnega orkestra Zavoda za slepo mladino.

Proslava je bila prijetna in vredna obletnice pionirske organizacije.

J. R.

Akcija za zbiranje papirja

Ceprav bi morala mladina v viški občini zbrati po štirideset ton starega papirja, je Občinski komite LMS prejel le potrdila iz štirih aktivov za 734 kg zbranega papirja. Da akcija ni že takoj zaživela, tako kot bi morala, je krivo nekoliko vodstvo akcije, pa tudi nerresnost na katero je naletel poziv v aktivih. Največ papirja je doslej zbral aktiv Modrih oblačil — 400 kg, in še tu je bila to bolj akcija podjetja kot pa mladine same. Akcija, ki bo trajala do 15. oktobra, je še v polnem teku in je pričakovati boljše rezultate, čeprav norma vsekakor ne bo izpolnjena.

J. R.

je prirejala razne prireditve, ki so lepo uspeli in pripomogle k razgibanosti naše kulturne in družabne dejavnosti na terenu. Pobudo za tombol opa sta pred štirimi leti dala takratni predsednik tov. Poglajen in odbornik Stane Semič-Daki. S pripravami je bilo seveda dela čez glavo, toda odbornike je razveselil uspeh, ki jim je dal novih pobud za prihodnje leto. Letošnja tombola je bila že četrta. Kakor lani so pri njeni organizaciji sodelovale tudi ostale terenske organizacije in tudi občinski odbor RK. Pripravljalni odbor je imel več mesecev

line pa je bil iz skupnih sredstev za člane pripravljalnega odbora in druge sodelavce organiziran izlet v „neznano“.

Jutro je bilo še megleno, ko smo se 23. septembra zbrali pred restavracijo „Marn“, kjer sta nas čakala dva avtobusa. Kar dobro smo ju napolnili. Tudi precej naraščaja je bilo z nami. Bili smo zelo radovedni, kam se popeljemo, toda naša „potna maršala“ Janez Režek in Dana Zagarjeva sta bila hudo skrivnostna. Z nobeno zvijačo ju nismo mogli pri-

IZ POPOTNE BELEZNICE

Med Budimom in Pešto do Blatnega jezera

Nihče pač ni ravnodušen, če je pred potjo na sicer sosedno, vendar tuje ozemlje zlasti pa takšno, za katerega, kar zadeva oblasti, veš kakšno je njeno gledanje na našo družbeno ureditev, premalo ali pa nič o tem, kakšno je gledanje na naš sistem in kako gleda na dinamiko družbenega razvoja pri nas, povprečni Madžar, v kolikor je seveda o tem razvoju in sistemu, sploh vsaj približno seznanjen.

V nadaljevanju bom skušal navesti stvari tako, kot sem jih osebno doživel in sicer brez neumestne kritike oziroma barvanja z lepo fasado vseh tistih stvari, ki jih jemljem in razumem kot negativne v madžarskem sistemu in življenju sploh. Prav tako bom skušal navesti nekaj števil in primerjav kar zadeva cen nekaterim tehničnim in življenjskim izdelkom, iz česar bo vsaj približno razvidno, kakšna je stopnja življenjske ravni povprečnega Madžara — delavca-proizvajalca, oziroma kmeta. Številke bom navedel le toliko, kolikor mi jih je pač uspelo dobiti, in videti v budimpeštanskih trgovinah in zvedeti od tovaršev — sindikalnih funkcionarjev Madžarskih državnih sindikatov. Tako se namreč imenuje njihova delavska organizacija.

Budim in Pešta si tako zjutraj podajata roki

V skupini, ki je potovala na Madžarsko, je bilo 19 članov. To je nekakšna mednarodna zamenjava delavcev med našo državo in deželami vzhodnega bloka, kakor tudi med deželami samo Vzhodnega bloka. Takšno letno zamenjavo, ki je sicer v praksi že tretje leto predlagal tudi Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije. Namen teh zamenjav je predvsem v tem, da bi delavci koristili del svojega letnega oddiha in se istočasno seznanili z vsestransko zgodovino in dejanskim ter trenutnim stanjem dežele, katere gosti so.

Po tradicionalnem zamudnem prihodu brzca iz smeri Jesenic, v informacijski pisarni so nam povedali, da je vzrok zamude zaradi poostrene kontrole na meji, smo se 27. junija zjutraj iz Slovenije vkrkali in s „krepko“ zamudo prispeli popoldne v Beograd. Moram reči, da so napovedovalci železniških postaj dvignili kulturno stopnjo v vsebini svojega napovedovanja. Tako v Zagrebu slišiš: „Dobrodošli dragi putnici i sretan vam put“, v Beogradu pa celo: „Dobrodošli dragi putnici i želimo vam prijatan boravak u našem gradu“. To je vse dobro in lepo in bi bilo tudi prijetno bivanje v našem lepem Beogradu, če se ne bi od visoke temperature topil celo asfalt.

Ob petih popoldne smo imeli na sedežu Centralnega sveta ZSJ kratek informativni sestanek, oddali tu „višek“ denarja in ob 20,30 minut krenili z brzovlakom preko Novega Sada in Subotice proti Madžarski. Iz naše skupine je bilo določeno tričlansko vodstvo poti, ki je poleg ostalega bilo tudi zadolženo, da napiše in dostavi Centralnemu svetu ZSJ po končanem potovanju poročilo, ki naj opiše obojestransko pot ter razna opažanja, in ugotovitve v času bivanja na Madžarskem.

Okoli polnoči smo prispeli v Subotico. Moram reči, da nam naši obmejni organi niso delali prav nobenih preglavic. Isti primer je bil tudi pri madžarskih obmejnih organih, le s to razliko, da smo se v Subotici lahko sprehajali po postaji in peronu, medtem, ko so Madžari dali čutiti, da se s tem ne strinjajo.

Škoda je le, da je bilo srečanje z Madžarsko v popolni temi kmalu po eni uri in smo šele okoli četrte ure zjutraj imeli možnost videti nepregledno ravnino in še kar vzorno obdelane njive. Po obsežnih kompleksih se je takoj dalo razumeti, da tu ni prostora za malega zasebnega kmeta, pač pa, da so polja obdelana kolektivno s primerno mehanizacijo. Vse od meje pa do Budimpešte skoraj ni bilo opaziti, pa tudi najmanjše površine zemlje, ki bi bila površno, ali pa ne obdelana. Mislim, da je to razumljivo, če upoštevamo, da se Madžarska že od nekdaj imenuje žitnica Evrope in, da je bila kar je še tudi danes izrazito agrarna dežela. Zato jim tudi ni vseeno kako bodo njihova polja obdelana če upoštevamo, da večina narodnega dohodka temelji ravno v poljedelstvu.

Okoli šeste ure zjutraj smo prispeli v

zdravljenje revmatizma. Vsaka izmed sto sob ima vgrajen mali bazen s termalno vodo in je opremljena s televizorjem, radijskim sprejemnikom in telefonom z zunanjo linijo. Ostalih 150 sob še zdaleč ne razpolaga s takšno opremo. Cene v „boljših“ sobah so zelo zanimive. Tako bi visoko kvalificirani delavec s svojo mesečno plačo 25.000 dinarjev lahko v tem hotelu prespal samo eno noč, zajtrkoval, kosil in večerjal pa bi se znebil mesečne plače.

Zato je tudi razumljivo, da lahko v hodnikih in pred stopniščem hotela srečaš skoraj same tujce, med njimi bogate tovarnarje, pa vse tja do indijskih maharadž z znamenitimi turbani na glavah.

Po večerji smo si ogledali madžarske plesne in pesmi, ki jih je izvajala skupina iz budimpeštanskega radia in folklorne skupina „Vašas“, kar pomeni po madžarsko približno kot jeklo. To je skupina, ki dela in jo tudi financira jeklarska industrija skupaj z veliko tovarno avtomobilov „Capel“. Ob polnoči so tudi madžarski tovariši bili mnenja, da smo potrebni počitka. Če ne bi bili tako disciplinirani kot smo bili, bi verjetno spali in prespali kosilo naslednjega dne. Tako pa smo se „ukazom“ podredili in že ob osmih zjutraj naslednjega dne krenili z avtobusom na ogled vsega tistega, kar nismo uspeli videti prejšnji dan. Tako smo si ogledali poslopje Parlamenta, otok na Donavi in cvetlični park na tem otoku, kjer imajo zbrane rože iz vsega sveta. Ogledali smo si tudi delavska naselja in naselja, ki jih šele gradijo. Poleg tega smo si ogledali tudi spomenik Sandorja Pötefija — največjega madžarskega naprednega pesnika. Le-ta pomeni za Madžare nič manj kot za nas Slovence, Prešeren. Prevajalec je bil v precejšnji zadregi, ker ga je moral eden od naših tovaršev dopolniti, da se je Sandor Pötefi poprej imenoval Aleksander Petrovič in da je jugoslovanskega porekla ter si je ime spremenil sam ob potovanju po Madžarskem, kjer se je udeležil nekaterih borb in po legendi tu tudi padel.

Se nekaj podatkov o glavnem mestu: Če upoštevamo, da ima vsa Madžarska preko 10 milijonov prebivalcev, Budimpešta z ožjo okolico pa dobra dva milijona prebivalcev vidimo, da živi vsak peti Madžar v glavnem mestu. Če k temu dodamo še to, da so vso industrijo osredotočili okoli glavnega mesta, potem je jasno, da je to za njih že velik problem. Zato so se odločili, da bodo vso nadaljnjo industrijo, predvsem pa srednjo in lahko, zlasti pa civilsko v prihodnje, gradili po vsej deželi, predvsem pa tam, kjer so ugodne prometne zveze. V glavnem mestu je tudi znameniti nogometni stadion, ki ima 100.000 sedežev in je brez stojišč. Ker je nogomet za madžarske pojme ena od najprivlačnejših športnih disciplin pravijo, da mora biti užitek gledati nogometno tekmo tako, da bo gledalec sedel in ne stal ter pri tem trpel.

„Nep stadion“ je opremljen z vsemi potrebnimi prostori od slačilnic preko kopalnic do konferenčne sobe za novinarje. Prostori so zelo bogato opremljeni. Stadion so gradili pet let in sicer od 1947 do 1952 leta. Koliko so znašali stroški za gradnjo, pa nam niso vedeli, ali pa niso hoteli povedati. Ob ogledu poslopja

Pogled na madžarski parlament

Detalj z nekdanjega kraljevega dvorca

parlamenta so nam pojasnili, da parlament šteje 350 poslancev, od tega 190 kmetov, 115 delavcev in samo 45 uslužbencev. Parlament se voli vsaka štiri leta in sicer na 30.000 državljancev po en poslanca. Nadalje je v Budimpešti 52 gledališč, pet dram in dvoje veselih gledališč. Povrh vsega pa še preko 150 kino dvoran in precejšnje število ostalih zabavišč. Tovariši so nam povedali, in kar smo opazili tudi sami, da je javni lokalni promet v glavnem mestu močno razvit.

V mestu samem je težko opaziti zasebni osebni avtomobil. Avto taksijev, ki so posebej prepleškani s posebnimi znaki, pa je kot listja in trave. Imajo namreč zelo močno podjetje „Taksi“, ki razpolaga s preko 2000 avtomobili in so na razpolago zasebnikom in ustanovam ter tovarnam.

Madžari so nam dejali, da je to bolj pošteno in pravično, ko so prevozna sredstva dostopna vsem državljanom, ne pa samo nekaterim. Cena tem storitvam je sicer zmerna, vendar, ko smo jim pojasnili, da je tudi pri nas lokalni javni promet v vseh večjih mestih močno razvit in tudi po ceni ter, da kljub temu ima precejšnje število državljanov svoje osebne avtomobile, so pač morali priznati, da je to potem boljše.

Naj omenim, da smo vsi do enega pričakovali madžarsko narodno jed, vendar smo bili pri tem kar precej razočarani. Stregli so nam z navadno hotelsko hrano z izjemo solate, ki so jo prepojili s precej sladkorja. Le to smo samo prvič pričeli jesti in jo končali za vseh 14 dni. Ugajala je le vzhodnim Nemcem in Čehom. V hotelu smo namreč opazili, da nas pri kosilu obkroža skupina vzhodnih Nemcev, Čehov in Poljakov. Iz teh držav pride letovet približno 6000 ljudi. Kar precej če upoštevamo, da nas je bilo le 19, Madžari pa so poslali v našo deželo 30 svojih članov.

Popoldne, drugega dne bivanja v Budimpešti, so nam po kosilu sporočili, da smo prosti in si lahko po svojem okusu ogledamo del Budimpešte v bližini hotela kjer smo bivali ter, da bo večerja že ob 18. uri, ob 19. pa odhod z avtobusom na Blatno Jezero; Madžari ga imenujejo madžarsko morje. Tako se je tudi zgodilo. Koliko pa si človek lahko v pičlih dveh in pol urah ogleda tako obsežno mesto in vrhu vsega še peš, pa je vsekakor govoriti odveč.

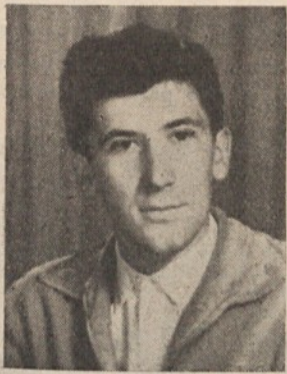
Torej če upoštevamo, da je madžarski forint vreden 18 dinarjev in da je delavska plača približno ista ali pa celo za 5% nižja od naše, pri tem pa življenjske potrebe stanejo skoraj toliko kot pri nas, povprečno dobri čevlji pa celo okoli 12.500 dinarjev, en meter blaga za obleko (moško), ki ni najboljše kvalitete pa okrog 13.000 dinarjev, da ne govorimo o neylon plaščih, ki so kadar so na zalogi tudi do en in pol krat dražji, največkrat pa jih ni za dobiti, potem nam bo razumljivo iz teh skopih podatkov, da je življenjska raven povprečnega Madžara od 10 do 15% nižja kot pri nas.

(Nadaljevanje prihodnjici.)

Jože Mesarič

Vrbinc in Mikolič med izbrano elito

Ko je pred dnevi zvezni trener naših najboljših strelcev, ki bodo te dni odmerjali svoje sile z najboljšimi mojstri tega športa na svetovnem kairskem prizorišču, Soro izjavil, da

Mikolič

bomo morda uspeli tudi tokrat, verjetno ni prikrival očitnega optimizma, nad formo naših borcev, ki potujejo na „črni kontinent“.

Naši najboljši mojstri v streljanju, letos ekoraj niso imeli počitka. Začeli so z okrajnimi in končali z izbirnimi tekmovanji, kjer je padla končna odločitev, kdo izmed najboljših bo dobil potno vozovnico za ZAR. Kandidatov je bilo seveda več, na razpolago pa bore malo mest, ki so bila namenjena za potovanje na kairsko svetovno preizkušnjo. Ko so strelci prestali tako zapored kar več nastopov, pa naj si bo to v republiškem ali pa v zveznem merilu, je slednjič prišla težko pričakovana odločitev. Selektorji so tokrat odločili zares. V ZAR nas bodo predstavljali: Grozdanović, Živanović, Anić, Vrbinc in Mikolič ter Lončar, ki bo nastopil z malokalibrsko puško proste izbire in s puško velikega kalibra proste izbire. Ničilo bo streljal s pištolo proste izbire, Magda Heraldova pa bo edina ženska predstavnik, ki se bo predstavila kairskemu športnemu občinstvu. Prav pri zadnji izbiri med ženskimi zastopnicami je odpadla Rebočeva, sicer letošnja najboljša slovenska strelka in med najboljšimi v državi, ki pa vendar ni pokazala forme kot morda prav Heraldova.

Tako je torej sestavljeno jugoslovansko zastopstvo, ki bo te dni v Kairu skušalo obdržati primat vsaj v streljanju z vojaško puško, kjer smo na vseh dosedanjih svetovnih prvenstvih osvojili srebrna odličja. Povrnimo se nekoliko let nazaj.

Na vseh treh dosedanjih svetovnih prvenstvih, kjer so jugoslovanski strelci nastopili v ekipnem streljanju z vojaško puško, so osvojili srebrno medaljo. Začelo se je pravzaprav leta 1949 v Buenos Airesu, ko so naši izbrani petorici pripeli na prsi srebrna priznanja. Isti uspeh so ponovili še pet let kasneje v Caracasu in pred štirimi leti v sovjetski metropoli. Prav v tej disciplini, kjer bosta nastopila z državnim grbom tudi Vrbinc in Mikolič, pa lahko z največjim optimizmom, ki nas letos še prav posebej navdaja z občutkom prijetnih presenečenj, ki jih utegnejo pripraviti naša izbrana strelska elita, pričakujemo največ. V potrdilo temu velja zapisati še to, da so naši strelci že večkrat prekosili doslej nepremagljive Švicarje in na tekmovanjih dosegli še

boljše rezultate kot njihovi najnevarnejši konkurenti, z izjemo Holensteina in Müllerja, ki predstavljata v tem abientu skoraj razred zase. V borbo za najvišja mesta pa se bodo slej ko prej vmešali še sovjetski tekmovalci, pa Finci, Romuni in drugi, da pri tem ne omenjamo Švicarje, ki veljajo za favorita števil. 1. Med tako ostro konkurenco kot bo prav kairska, pa bodo imeli naši strelci, kaj zahtevno nalogo. Braniti bo treba osvojeno srebrno medaljo in renome, ki ga uživa Jugoslavija med strelskimi velesilami v svetu. Upamo, da nas Vrbinc in Mikolič, ki jima je zaupana tako odgovorna naloga, poleg svojih tovarišev, ne bosta razočarala in da jih bomo po vrnitvi lahko pozdravili kot vselej doslej, ko so se vračali z odličji na prsih in s ponosom, da so prispevali tudi svoj skromni delež v borbi petih z večših skoraj nepremagljivimi tekmeči.

Vsem, ki bodo te dni stopili na kairsko sceno med predstavnike 42 držav udeleženk letošnjega svetovnega prvenstva, še prav posebej pa Vrbincu in Mikoliču naj veljajo te skromno napisane besede, z željo, da bi čim dostojneje zastopali naše barve med elito najboljših v prijateljski ZAR.

NOGOMET

S spremenjeno srečo

Nogometni moštvi Odreda—Krima z Rakovnika in Svobode z Viča sta letos v SCL. Do sedaj so odigrali že sedem kol in njuna uvrstitev na lestvici je kar ugodna.

Odred—Krim, ki je začel z nastopi z zelo majhnimi upi na kakršnekoli večje uspehe, nas je do sedmega kola vsakokrat prijetno presenečal. Presenečal pravimo zato, ker se vseskozi bori z velikimi težavami.

Kakor vemo, je bil pred začetkom prvenstva tik pred razpadom, ker ni imel nikakršnih materialnih pogojev za nadaljnji obstoj. Fantje z Rakovnika pa kljub temu niso hoteli odnehati in so že po prvih treh kolih, o katerih smo že poročali, običal tik pod vrhom. Mnogi so menili, da so ti uspehi samo trenutni. Toda bili so v zmoti. V četrtem kolu so se spoprijeli z moštvom Slovana iz Most. Neustrašeno so se vrgli v borbo in uspeh zopet ni izostal. Zmagali so z 2:0 in ponovno do-

kazali, da mislijo resno. Tudi nad njihovo igro nismo mogli biti razočarani. V petem kolu so morali v goste k Iliriji. Kljub zmagi, ki so jo dosegli, meče ta dvoboj slabo luč na sodnika in odločujoče forume. Zgodilo se je namreč tole: glavni sodnik je po svojem mnenju zaključil tekmo v regularnem času, stranska pa sta trdila, da je bila tekma eno oziroma 1,20 minute prekratka. Pravilnost časa je potrdil tudi kontrolor sojenja, ki pa je potem, ko je prišel v stik z nekaterimi funkcionarji spre-

za protest, in tekmovalna komisija pri SNL ga je ugodno rešila, po ne vemo kakšnih pravilih. Znano je namreč, da se mora tekma v takem primeru nadaljevati ali pa registrirati z doseženim rezultatom. Toda ne — tekmo morajo igrati ponovno. In to kljub temu, da

V republiški ligi tekmujejo tudi igralke Svobode. Tudi te so odigrale že štiri kola. Pri tem so zabeležile viden uspeh. Tri zmage in en poraz. Videti je, da so to rutinirane igralke, saj so že leta prej nastopale v enaki konkurenci in se vedno potegovale za mesta pri vrhu. Na spisku letošnjih „žrtev“ imajo tudi kranjsko Mladost, ki je v pretekli sezoni dosegla vidne uspehe tudi v jugoslovanskem merilu.

Obenem s tekmovaljem za slovensko ligo pa se odvija tudi tekmovalje za jugoslovanski pokal. Po predtekmovaljih se je od naših zastopnikov uvrstil v višja kola le Partizan—Krim. V predzadnjem kolu za pokal v okviru Slovenije je na domačem igrišču premagal ekipo Ajdovščine, v zadnjem kolu pa v Kranju kranjsko Mladost in se tako uvrstil v zaključno tekmovalje. Upamo, da bo tudi tu uspešno nastopil in častno zastopal barve naše občine v tem letnem tekmovalju. Pri tem pa moramo paziti, da ne bo moral na lepem zapustiti to visoko tekmovalje, ker mu bo zmanjkalo sredstev. Prav zato se bodo morali pozanimati za ekipo tudi odgovorni na ObL.O.

menil mnenje. Ker je hotela Ilirija na vsak način zmagati, je ta podatek vzela kot vzrok, je Krim dosegel na tej tekmi še en povsem regularen gol, ki ga pa sodnik ni priznal. Sedaj čakamo še končne odločitve. To je bil velik handicap za naše igralce, ki so že naslednjo nedeljo gostovali v Kranju. Kljub temu pa so dosegli neodločen rezultat, ki pa pomeni mnogo za naše igralce. In prav v teh trenutkih je pri Odred—Krimu nastala še druga težava. Trener je bil namreč suspendiran in tako sedaj igralci trenirajo kar sami. Nič čudnega ni, da so zato v zadnjem, sedmem kolu dosegli proti mnogo slabšemu nasprotniku Delamarisu iz Izole samo neodločen rezultat. Pripomniti moramo, da so šli igralci v to tekmo preveč samozavestni in skoro podcenjevali nasprotnika, ki je bil boljši kot so pričakovali. Kljub temu, da imajo v naslednjih kolih precej težke nasprotnike, želimo fantom izpod Rakovnika, da bi se čimbolje odrezali.

Svoboda je letos nastopila v tej ligi kot novinec. Vendar pa se mladi igralci niso prav nič ustrašili težav in tegob, ki jih čaka v SNL. Po prvih treh kolih so bili še na dnu lestvice, po sedmem kolu pa so že na desetem mestu. Kako pa so prišli do tega mesta? V četrtem kolu so sprejeli v goste igralce iz Izole. Obe moštvi sta bili novince, a kljub temu je bila tekma na zavidljivi ravni. Nasprotnika sta si razdelila točki. Naslednjo nedeljo so igrali z enajstorico Ilirije in zmagali. Naslednjo točko so si priborili na domačem terenu proti moštvu mariborskega Železničarja. Tako je Svoboda dosegla že tretji remi. Zadnjo nedeljo je pa gostovala v Murski Soboti. Tja so odšli brez upanja na zmago in dosegli še dokaj ugoden poraz. Po vsem tem pa vidimo, da se obema moštvoma ni treba bati izpada ip lige, razen če morda ne bo zopet kaj narobe in bo katero moštvo prenehalo z delovanjem. Ker pa so uspehi tu, tega ne smemo dopustiti. Poleg tega nam ob vsakem pogledu na razbito Krimovo igrišče, pride na misel načrt o športnem parku za Rakovnikom, ki verjetno ne bo nikoli dograjen, čeprav se mladina zanima zanj in je tudi voljna pomagati.

Borba za sredino lestvice

V republiški košarkarski ligi nas zastopa ekipa Svobode. Tudi to moštvo nas zastopa dokaj častno. Po sedemnajstem kolu je na sedmem mestu v razpredelnici. V zadnjih treh kolih so igralci dosegli v borbi z zelo močnimi nasprotniki lepe uspehe. Najprej so nadigrali dvanajstorico ASK Tivoli, ki je ves čas prvenstva na prvem mestu. Borba je bila ostra, toda igralci Svobode so s požrtvovalno igro dvoboj odločili v svojo korist. V naslednjem kolu so nastopili na Jesenicah in se pomerili s kolegi z dna lestvice. S tehnično boljšo igro so jih premagali in s tem zabeležili nov uspeh. Po teh uspehih so se spoprijeli še z rudarji iz Trbovelj. Tudi tokrat so zmagali in naenkrat postali kandidati za visoka mesta v razpredelnici. Prvih pet moštev namreč bo drugo leto lahko nastopilo v prvi republiški ligi, ker bo ukinjena II. zvezna liga in ustanovljeni I. in II. republiška liga. Po sedanjem stanju se bodo igralci Svobode verjetno lahko borili v kvalifikacijah za vstop v I. republiško ligo. Zadnji uspehi gredo verjetno na račun talentiranosti igralcev in na račun vestnega treninga med sezono. Če ne bi imeli tako slabega stanja na razpredelnici iz spomladanskega tekmovalja bi jeseni verjetno posegli po najvišjih mestih. Tako pa želimo košarkarjem čim več sreče v nadaljnjem tekmovalju.

„NASA KOMUNA“

glasilo ObL SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik

Izhaja mesečno

Ureja uredniški odbor

Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik

Naslov uredništva:

Ljubljana, Trg mladinskih delovnih brigad 7/II.

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani

ROKOMET

VODI „PARTIZAN“ KRIM

Enako kot pri nogometu nas tudi v rokometnem tekmovalju zastopata Partizan—Krim in Svoboda pri članih in Svoboda pri članicah. Ekipa Partizan—Krima bi se morala letos uvrstiti celo v II. zvezno ligo, toda po razpadu te lige mora še nadalje tekmovali v slovenski ligi. Rokometaši Svobode pa so bili v pretekli sezoni prvaki okrajne lige in so zato prišli v republiško ligo, potem, ko se je ta razdelila na dva dela — vzhodno in zahodno skupino.

Partizan—Krim moramo smatrati za eno izmed najmočnejših, če ne že za najmočnejše moštvo v zahodnem delu lige. Borbeni in tehnično dokaj dovršeni, poleg tega pa še tovariški med seboj, se lahko postavijo nasproti vsakemu nasprotniku, ne da bi morali pri tem misliti na poraz. V preteklih sezonah so si na nekem turnirju „privoščili“ tudi samemega državnega prvaka — Partizan—Bjelovar in zato upravičeno pričakujemo, da se bodo uvrstili ob zaključku rokometne lige na sam vrh. Ze sedaj so namreč, po štirih kolih, na vrhu tabele. V teh prvih kolih so imeli za nasprotnika novince Iskro iz Kranja in so si takoj ustvarili odlični količnik v golih. Tudi v drugem kolu so izgrali z novinci — Gorico iz Nove Gorice — toda tokrat v gosteh. Kljub temu pa so dosegli zelo visok rezultat. V tretjem kolu smo imeli na Rakovniku priložnost videti derby republiške lige. Partizan—Krim se je namreč pomeril z ekipo Olimpije iz Ljubljane. Gostje, ki so preteklo sezono nastopali v II. zvezni ligi s precejšnjim uspehom, so veljali za favorite. Krimovci pa se niso ozirali na to in so jih polagoma „načenja“ ter končno tudi premagali. Temu uspehu pa je po četrtem kolu prišla iz Ajdovščine slaba novica. Krimovci so podlegli tamkajšnemu moštvu s šestimi goli razlike. Verjetno jim

bo ta poraz dobra lekcija. Kljub temu pa ne smemo podcenjevati igralcev iz Ajdovščine, ki so uspeli sestaviti odlično moštvo. Partizan—Krim ima torej vse možnosti, da se obdrži na vrhu tabele in si s tem utre pot do kvalifikacij za I. zvezno rokometno ligo. Vse to pa ne pomaga igralcem in klubu, ki je povsem brez materialnih sredstev. Pohvaliti moramo požrtvovalne člane tega kolektiva, ki s samopriskerki in podobnim, zbirajo denar za pota na tekme in za žoge. Zares občudovanja vredna poteza vrhunskih športnikov!

Drugi naš predstavnik v republiški ligi je Svoboda. Njeni igralci so v prvih štirih kolih dosegli takle uspeh: ena zmag, en poraz, ena neodločena tekma in eno kolo so bili prosti. V zahodnem delu republiške lige tekmuje namreč enajst moštev in zato je vsako nedeljo eno moštvo prosto. V prvem kolu je Svoboda gostovala v Kranju. Tam je bila že vnaprej obsojena na neuspeh. Domačini so zmagali s precejšnjo razliko, ni pa to dokaz, da bi igrali slabo. Toda proti rutiniranemu nasprotniku na njegovem igrišču res niso mogli doseči kaj več. V drugem kolu so bili prosti, v tretjem pa s odoma pričakali zopet Kranjčane. Toda tokrat je bila to ekipa novincev — Iskre. Domačini niso imeli težkega dela in so zanesljivo zmagali. V četrtem kolu pa so gostovali v Novi Gorici. Kljub temu, da je tudi Gorica novinec in čeprav je Krim tam z lahkoto zmagal, pa ne moremo reči, da so imeli igralci Svobode lahek posel. Obe moštvi sta se zagrizeno borili in tako je bil rezultat na koncu neodločen. Svoboda si je potemtakem iz prvih štirih kol zbrala tri točke ob malenkostni negativni razliki v golih. S tem daje upanje, da se bo do konca prvenstva še zboljšala in posegla po mestih v sredini razpredelnice.

KMETIJSKI NASVETI

Podružabljanje in razmejitev med glavnimi nalogami

Občinski odbor SZDL je pripravil 14. septembra v Ljubljani širše posvetovanje s predstavniki kmetijskih zadrug o poteku akcije pri podružabljanju gozdne proizvodnje ter o novih oblikah razmejitve med zadrugami in družbenimi posestvi.

Uvodoma sta tov. Sitar in Pleško podala osnovna koncepta novih razmejitvenih ukrepov, ki naj bi v bližnji prihodnosti zajeli vsa zemljišča, ki sovpadajo v pristojnost naših zadrug in posestev. Pri vsem tem velja še poudariti, kot sta nakazala v svojih izjavah tudi tov. Sitar in Pleško, da v nekaterih gospodarskih organizacijah in pri kmetijskih zadrugah vse akcije združevanja zemljišč politično podpirajo s vsemi silami. Prva naloga, ki je terjala morda najširše razglabljanje, je bila prav gotovo tista, ki je bila namenjena rešitvi sporov med posameznimi gospodarskimi organizacijami, zadrugami in posestvi ter sklicanje sestankov, na katerih bi sklepali, kaj naj bi vključili v barjansko področje in kaj vse naj bi pripadalo kmetijskim zadrugam v Dobrovi in Mokre. Prav ti sestanki bi bili odločilnega pomena, saj so na njih bili dani predlogi in sugestije, kakšni naj bi bili elaborati za nakup zemljišč, na čisto pa je bilo treba priti tudi s tem, kaj vse naj bi pri tem vsebovala posamezna zadruga. Tako je bilo na sestankih nekaj prav dobrih zamisli. Eden izmed teh, ki je bil pravzaprav le potrdilo že prej zasnovani ideji, naj bi se kmetijska zadruga Dobrova formirala na področju Sujice, v razmejitvi med zadrugama na Vrhniki in Barju pa so potegnili črto glede na to, da ima vrhniška zadruga obrate na področju Dragomera, Barje pa na tem kraju obrnjeno proti viškemu koncu in KZ Mokre do Barja samega. Ostalo pa je odprto vprašanje, kako rešiti razmejitve, ki ga sklepa področje, vključujoč pri tem KZ Dobrova in Komarije. Tudi tu je slednjič prišlo do pametne rešitve, tako, da vse področje ni pripadlo kmetijski zadrugi na Dobrovi. Izdelan je bil tudi predlog, tako, da bi posestvo na Barju vključevalo v svoje posebne obrate kompleks s 1052 hektarov zemlje, med Vnanjimi goricami in Gmajnico. Tako zamišljeno opredelitev omogoča že naravna regulacija Ljubljane, na področju Curnovca, kjer se precej visoko izteka v Ljubljano in ji pri tem regulacija ne bi prav nič škodovala. Razen Dolgega kanala bi s sprejemom zakona o Savi lahko vključili k razmejitvi še levi breg Ljubljane, z vsem tem pa bi že pridobili 170 ha zemlje.

Pri tako zasnovani razmejitvi pa predstavljajo svojsko rešitev Brest. Posestvo na Barju ima sorazmerno malo dobrih površin in se je bilo treba odločiti za okrog 200 ha boljše obdelovalne površine. Enak problem se pojavlja tudi na Bokalcih, v perspektivi pa je gradnja obrata, ki bi se ukvarjal izključno z gojenjem krmilnih rastlin. Seveda pa sta tako področje okrog Bresta kot tudi tisto ob Bokalcih izrednega gospodarskega pomena in jih ne kaže zanemarjati že v naprej. Peti kompleks pri tako zasnovani razmejitvi naj bi bil na področjih Kozarij in Podsmereke.

Čez dve leti bo v sodobno kmetijsko proizvodnjo, kot kaže, vključenih že 1700 ha novih površin, tako, da bi s površinami, ki jih ima posestvo na Barju imeli tako že 4500 ha zemljišč. Slej ko prej, bo treba določiti še gravitacijsko območje Mokreca, tako, da bi za ta predel odpadlo okrog 1500 ha. Kakšni so pri tem načrti barjanskega posestva? Svoje površine nameravajo povečati na 1400 ha in bi tako imeli že okrog 2500 ha zemlje. Ker pa predstavlja področje Barja še vedno velik problem, se bodo posvetili najprej gojitvi žit, ker je pač najbolj rentabilno, zlasti še, če se poslužujejo vseh agrotehničnih pripomočkov. Delo in prizadevanja pa bo treba podkrepiti v sodelovanju z Agrokombinom. Pričakuje se, da bo Barje urejeno nekako v petih do desetih letih.

Kakšno pa je stanje drugod? V kmetijski zadrugi Mokre so pri tej akciji izbrali naj-

boljša zemljišča, izogibajo pa se površin, ki jih bo zajel melioracijski načrt. Z arondacijo bo moč vse površine povečati vsaj za četrtno, področje Preserja in Borovnice pa bodo skušali rešiti na svojevrsten način, v obliki basete.

Po razpravi o razmejitvah so zastopniki kmetijskih zadrug poročali še o poteku akcije za podružabljanje gozdne proizvodnje, ki jo je postavil nov zakon o gozdnem gospodarjenju. V KZ Mokre je sicer akcija v polnem teku, nasprotno pa so ljudje proti temu. Posekanega je sicer okrog 1100 m³ lesa, nasprotujoči si temu, pa so tisti, ki jih stvar dejansko sploh ne zanima. Sele, ko jim pojasnimo, so poudarili na posvetovanju predstavniki te zadruga, ljudje spremenijo svoje mnenje, kot je to sicer tudi drugod, kaj pogost običaj. Pri ostalih zadrugah gredo akcije v isti smeri kot drugod. Na Dobrovi sicer za tamkajšnjo zadrugo ta akcija ni tako zanimiva, oprijeli pa so se je navkljub vsemu, saj si obetajo od nje tudi kako korist. Tudi v Preserjih gre delo še

kar od rok, no podobno je tudi v Velikih Laščah. O podružabljanju gozdov so imeli sestanke na terenu in ljudem pojasnili pomen in namen akcije. Kaj kmalu je bilo čutiti razumevanje, drugod spet odpor, vse dotlej dokler se stvari niso poravnale tako kot je bilo sicer to tudi pričakovati. Zadruga je sklenila precej majhnih pogodb, ki so jih sklenili za deset let. Lani je bilo predvidenih za hlodovino okrog 10.000 m³, v resnici pa je bilo le 8600 m³ bruto lesne mase. V zadrugi so sklenili pogodbo za 200 m³, za ostalo pa so se pogodili s Skofljico in Podpečjo, ki se je še prav posebej zanimala za hlodovino.

Tako torej tečeta akciji za razmejitve in podružabljanje gozdne proizvodnje. Potrebno bo še več energičnih ukrepov, še posebej pa odločnosti za rešitev nekaterih perečih problemov, ki ostajajo, čeprav ponekod zadruga in posestva kaj rade pozabljajo nanje.

Tudi posvetovanje, ki ga je pripravil Občinski odbor SZDL in sta v razpravi sodelovala sekretar ObK ZKS Jakofčič ing. Slavko in predsednik ObO SZDL Korbar ing. Slavko, je pokazalo, da se tako zadruga kot kmetijska posestva z vsemi močmi oprijemljejo zamisli po pametni in najbolj ekonomični razmejitvi in akciji za podružabljanje gozdne proizvodnje s sodelovanjem vseh zainteresiranih činiteljev, posebej še odgovornih političnih in družbenih faktorjev.

Bolna žival ogroža človeka in njegove sposobnosti

Kmetijsko-živilnoredski delavec na farmi ali pa zasebni živilnoredec v lastnem hlevu ima dnevno večkrat opravka z živaljo, pa naj si bo, da jo krmi in čisti v hlevu, ali pa pri čuvanju na paši in gonjenju na sejmi ali na odkup.

Dokler je žival zdrava, ne ogroža človekovega zdravja z bolezenskimi klicami ali zajedavskimi obolenji, pač pa ga more na tak ali drugačen način mehanično poškodovati s svojim orožjem v obliki rogovja, zob ali pa kopit.

Nekatere živali so hude narave in napadalnega značaja že po rodu in lahko človeka tudi lažje ali težje poškodujejo in onesposo-

samice z mladiči so v svoji materinski vnemi rade bolj neprijazne in agresivne kot bi bile brez njih.

Psi, večkrat povzročajo človeku težje poškodbe, otrokom še posebej, ko ne vedo in ne presojajo do kakšne meje se morejo poigrati z živaljo. Psi nenadoma spremenijo svoj odnos do gospodarja, tako da ga napadejo, in ga več ne poznajo, povzročijo pa mu tudi težje poškodbe. Posebne sorte so psi krvoloki, ki nanesejo človeku najtežje poškodbe, ker mu dejansko trgajo tkivo.

Poškodbe, ki jih človeku povzročajo zaradi napadalnosti živali, so različne po teži in

bijo za delo; ko kupuješ konja pazi, da ne kupiš hudega ali muhastega konja, ki te bo že na poti s sejma domov obrcal ali ogrizel — hudoben konj je rad še kujav, pa se upira pri vožnji in ti povzroča najrazličnejše težave pri delu in ti običajno takrat, ko ga najbolj potrebuješ.

Bik plemenjak je rad napadalen posebej, ko je starejši in kadar se z njim surovo in premalo človeško postopa. Bik, ki ga oskrbovalec presurovo vzgaja in uči reda, se kaj rad mašuje: ob prvi priložnosti skuša svojemu gospodarju polomiti rebra.

Mesarji so že mnogokrat pri nepravilnem postopku, pri klanju občutili vso divjo silo razdražene in užaljene živali. Gorje klavcu, kadar ga žival v takem stanju doseže. Živali

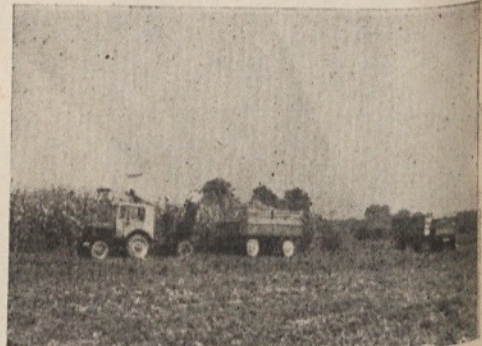
po nagnjenju k zdravljenju. Če so te poškodbe na primer odprte rane, povzročene v hlevu, kjer je možnost okužbe in onesnaženja velika, se te kaj rade ognojijo ali celo zastupijo, kar ima lahko dolgotrajen potek obolenja z neprijetnimi posledicami, morebiti pa se končajo s človekovo invalidnostjo.

Rane, ki so globoke, ki slabo krvavijo, so še posebej nevarne, ker se v teh, kaj rad naseli bacil tetanusa, ki večkrat povzroča pri živalih neprijetno obolenje.

Na tetanusu obole najčeseje konji, ovce, prašiči in govedo. Okužba se vedno izvrši preko rane. Posebno nevarni so globoki vbodi z žblji, z žico in drugimi metalnimi predmeti, ki poneso v tkivo bacil tetanusa.

Človek se neredko poškoduje in rani v hlevu ali na vrtu, kjer se kaj rad zadržuje v gnojnici, gnoju ali zemlji črnci bacil tetanusa, ki okuži in zastrupi rano in preko nje vse telo. Bacil po prihodu v rano naglo raste, se množi in razvija strup — toksin, ki povzroča v telesu boleče krče, najprej na obrazu, odkoder se širijo po drugih delih in organih telesa.

Če se človeku pripeti, da se poškoduje v hlevu, na vrtu ali na cesti, kjer je dosti konjskega blata, je zelo priporočljivo in pametno,

Kombajniranje silazne krme na barjanskem

da se čimprej poda v najbližnjo ambulanto k zdravniku, da mu vbrizgne potrebno količino tetanusa — seruma, ki uniči vse bacile.

Zdravniku naj ne pozabimo povedati, kdaj smo dobili zadnjo injekcijo seruma, da lahko presodi, koliko in v kakšnem časovnem razdobju je treba dati serum. V takih primerih more nastati t. zv. preobčutljivost (alergija).

Do pasjih ugrizov pride večkrat, posebno pri otrocih in nočnih obiskih nepoznanih dvorišč, kjer na obiskovalca v zasedi čaka pes.

Kako je z rano po pasjem ugrizu? Rana sama po sebi, nagiba k hitremu celjenju, kadar jo povzroči zdrav pes, pes, ki ne bolega za katero izmed kužnih bolezni, ki se morebiti s slino prenaša na človeka.

Rana po pasjem ugrizu brez dvoma spada v zdravniško nego. Ker se s povezavo iz ambulante preko higienskih zavodov, antirabičnih postaj in veterinarskih inšpekcij ugotovi, kakšne so zdravstvene razmere pri psih v okolju, kjer je bil ugriz izvršen in v kakšnem stanju je pes, ki je ogrizel človeka.

Preko take povezave, ki mora biti hitra, da je učinkovita, se da sklepati, kaj je treba storiti in kako ukrepati z ogrizanim pacientom.

Tu gre za pasjo steklino, ki je nevarna bolezen živali in človeka, ki je po pojavi prvih bolezenskih znakov težko ozdravljiva. Kadar bi naleteli na psa sumljivega na pasjo steklino, ki je poškodoval človeka, je treba poškodovanca takoj poslati v zavod, ki se imenuje „Pasteurjev“ (po Pasteurju, slavnem francoskem biologu in kemiku, ki je prvi proizvedel cepivo proti pasji steklini).

V Sloveniji je veterinarska služba z rednim zaščitnim cepljenjem psov proti pasji steklini dosegla zavidno stanje pri pojavljanju stekline, saj že od leta 1950 ni bilo nobenega primera te bolezni.

Obstoja pa seveda stalna možnost razširjanja stekline preko divjadi na pse in druge domače živali, zato stalna budnost ni nikoli odveč. Grajati pa moramo lastnike psov, ki redno in vsako leto pred cepljenjem prikrivajo držanje psov, posebno še tisti, v osamljenih domovih in zaselkih, kjer je okužba teh živali zaradi bližine gozdov in divjadi največja.

Na velikih živilnoredskih obratih je treba stalno paziti, da se ne vnese katera od živalskih kužnih bolezni, ki poleg živine ogrožajo tudi zdravje človeka, ki je v neposrednem stiku z njo. Na živilnoredskih obratih kmetijskih posestev smo zadnja leta imeli precej opravka s kožnim obolenjem goved, ki se lahko prenaša tudi na človeka. Obolenje imenujemo trihofitija. Ta bolezen sicer ne ogroža človeškega zdravja, pač pa je močno kožno obolenje, ki človeka moti pri delu in mu povzroča neprijetno občutje v družbi. Vse kožne bolezni, predvsem pa ekscemi, neprijetno vplivajo na človeško duševno stanje, ker se iz njih rodijo kompleksi in občutki manjvrednosti, ki prav tako kot organska obolenja, včasih še mnogo bolj, vplivajo na človekovo delovno sposobnost, napredovanje in na uspeh pri delu.

Matko Cerar